

GRADSKE PROMETNICE 9

RASRIŽJA U RAZINI III - KRUŽNA RASKRIŽJA

SVEUČILIŠTE
JOSIPA JURJA STROSSMAYERA
U OSIJEKU

JOSIP JURAJ STROSSMAYER
UNIVERSITY OF OSIJEK

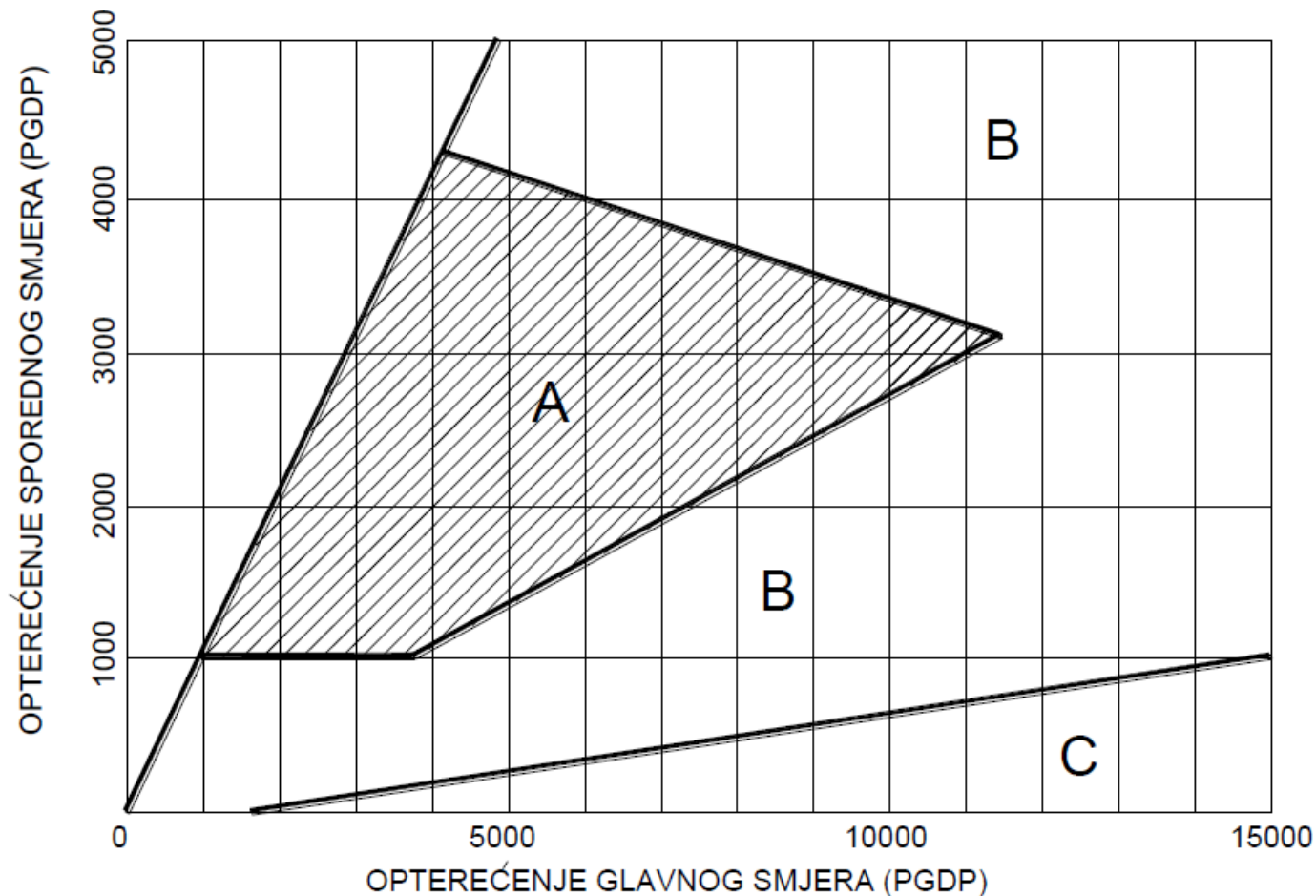
SADRŽAJ

- OSNOVNI ELEMENTI KRUŽNIH RASKRIŽJA
- PREGLEDNOST U KRUŽNOM RASKRIŽJU
- TLOCRTNO OBLIKOVANJE KRUŽNOG RASKRIŽJA
- VISINSKO OBLIKOVANJE KRUŽNOG RASKRIŽJA
- STAJALIŠTA JAVNOG GRADSKOG PRIJEVOZA PUTNIKA
- PJEŠAČKI I BICIKLISTIČKI TOKOVI U RASKRIŽJU
- PROPUSNA MOĆ KRUŽNOG RASKRIŽJA
- RAZINA USLUŽNOSTI

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

Zona A: Preporučljiva izvedba kružnog raskrižja

Zona B: Primjerenost izvedbe kružnog raskrižja potrebno je provjeriti

Zona C: Preporučljiva izvedba klasičnog raskrižja

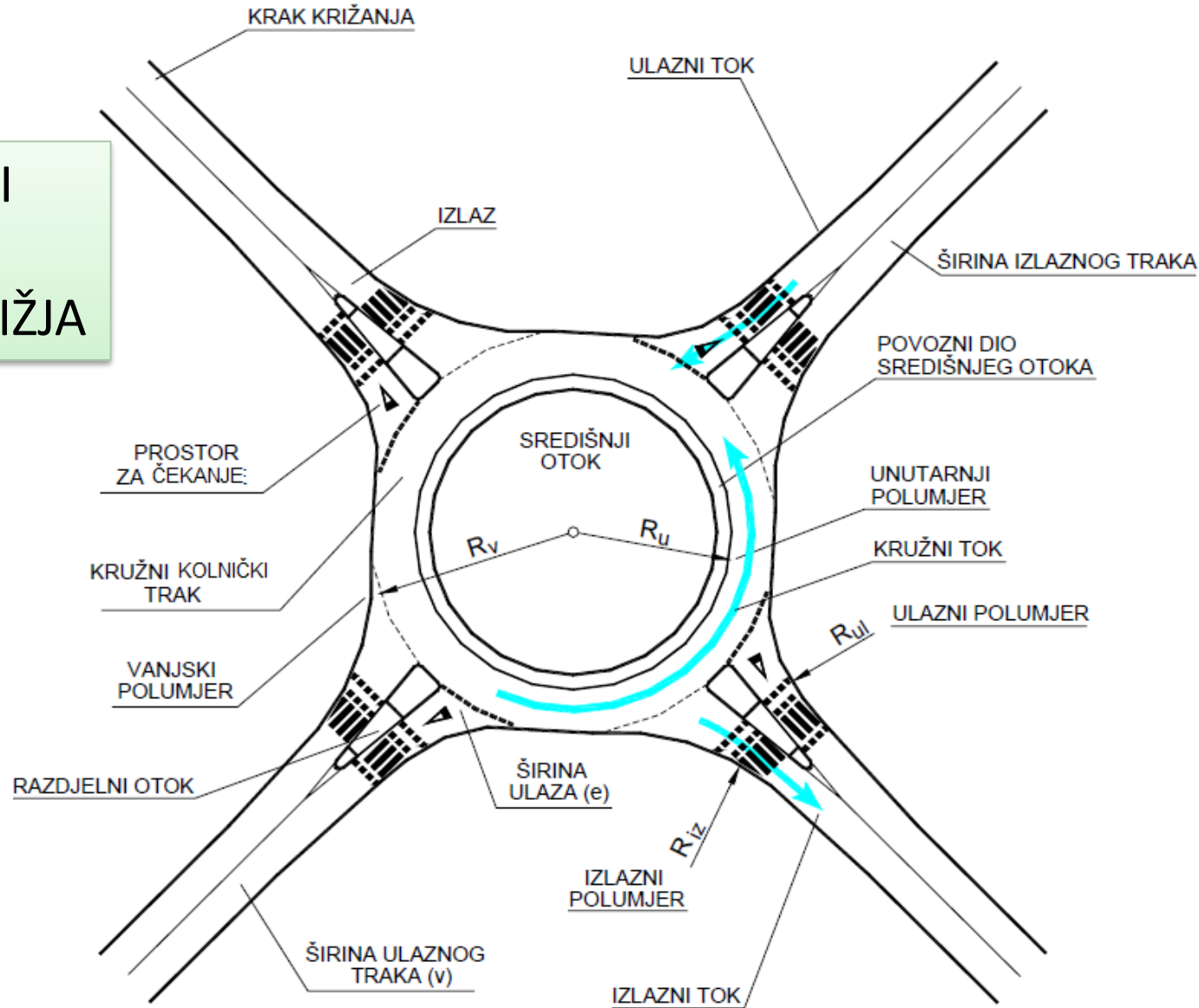
GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

KRUŽNO RASKRIŽJE – OSNOVNI ELEMENTI

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

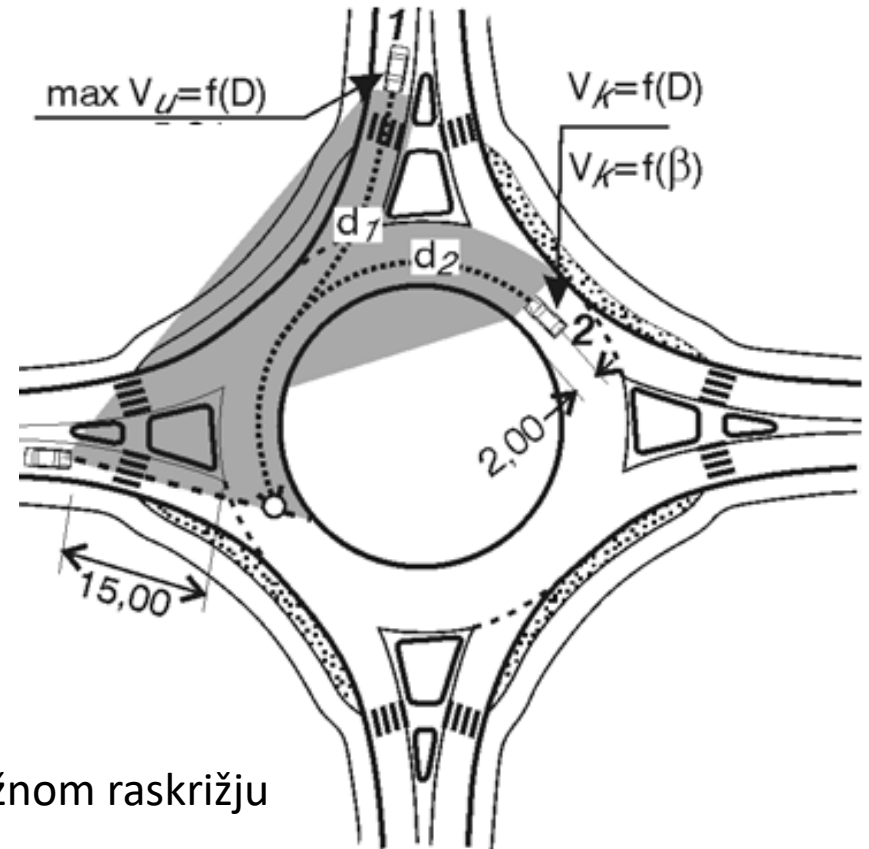
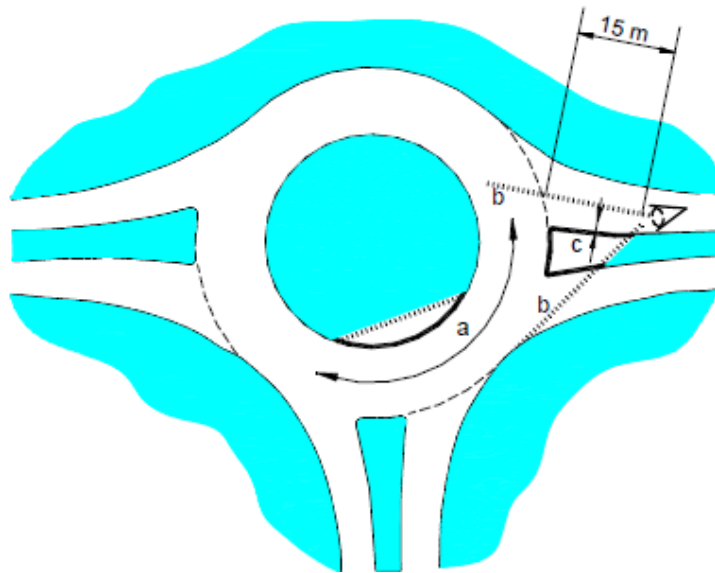
GEOMETRIJSKI ELEMENTI KRUŽNOG RASKRIŽJA

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PREGLEDNOST U RASKRIŽJU

PREGLEDNOST ULAZA

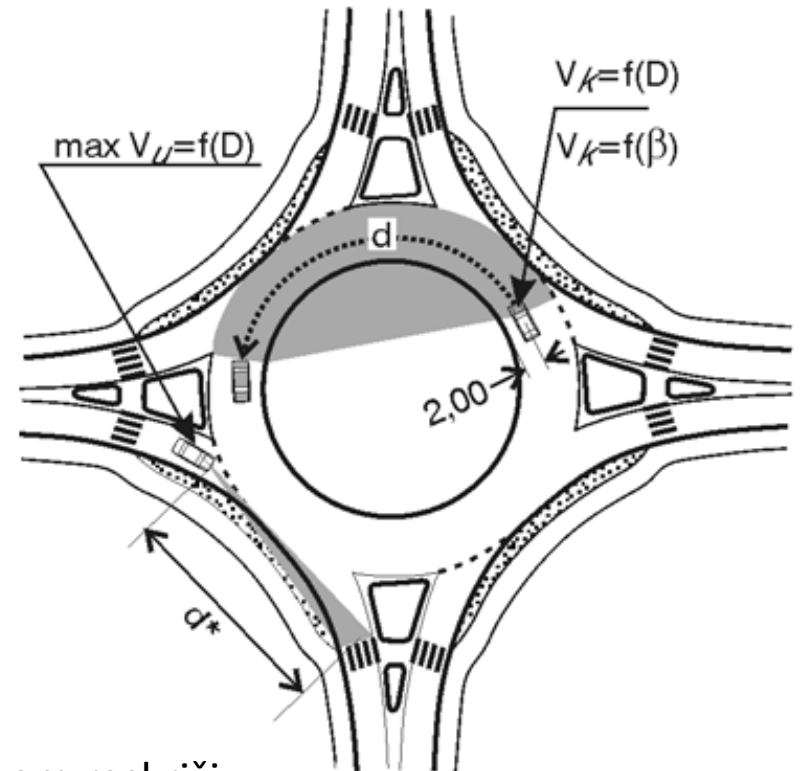
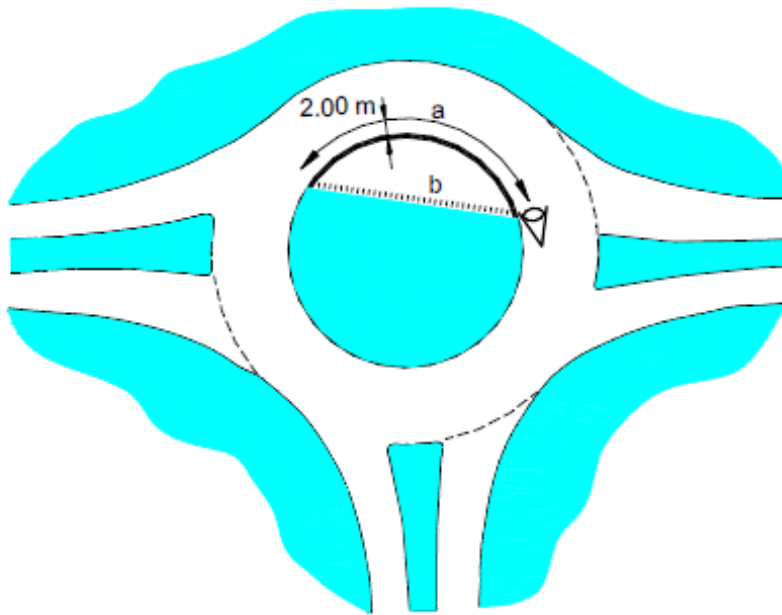
Kazalo:

- a - pregledna udaljenost u funkciji brzine u kružnom raskrižju
- b - granica preglednog polja
- c - polovična širina neproširenoga kolničkog traka

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PREGLEDNOST U RASKRIŽJU

PREGLEDNOST NA KRUŽNOM TRAKU

Kazalo:

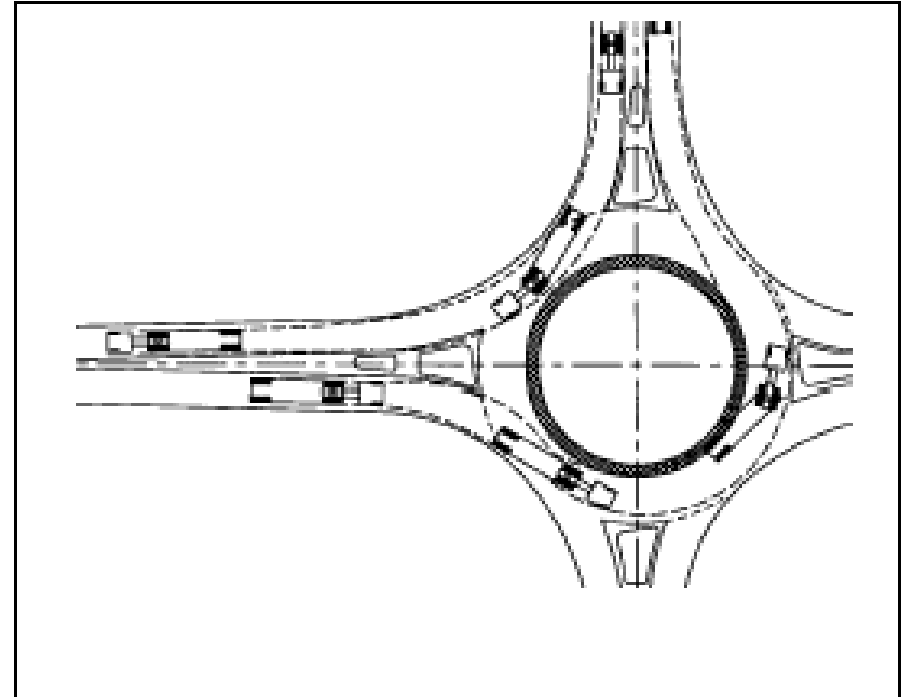
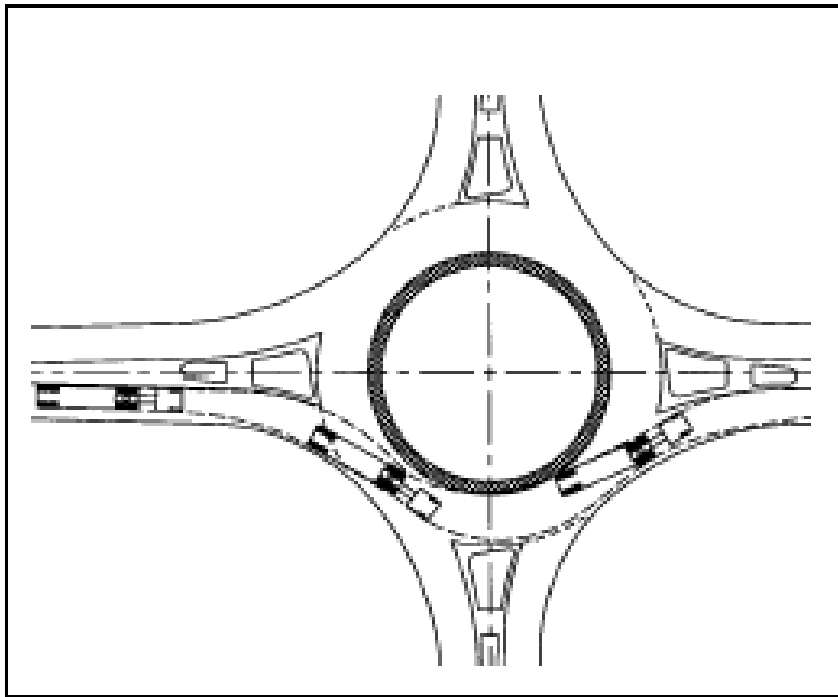
a - pregledna udaljenost u funkciji brzine u kružnom raskrižju

b - granica preglednog polja

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PROVJERA PROHODNOSTI U RASKRIŽJU

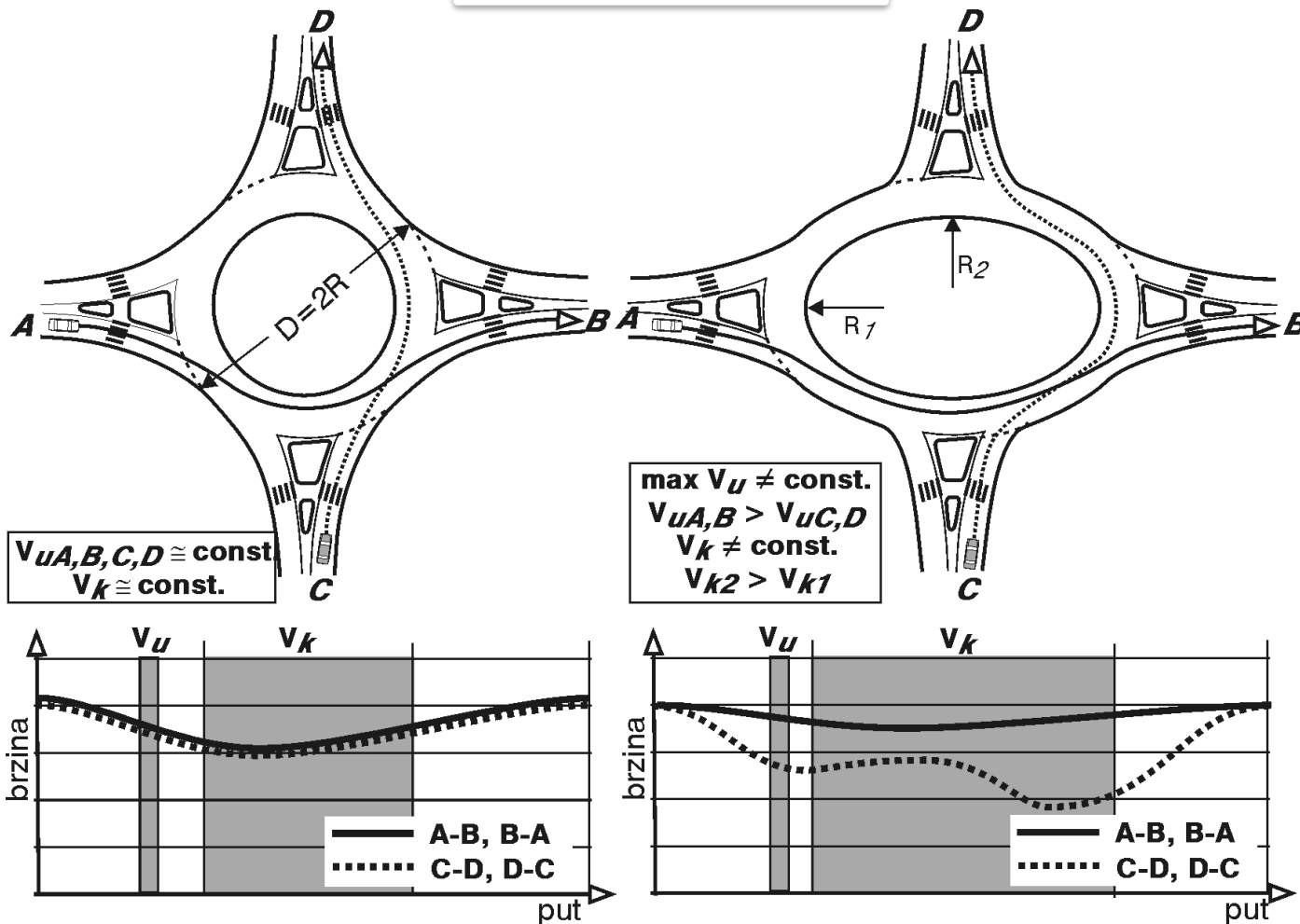
CAD simulacije geometrije okretanja kojima se provjerava provoznost mjerodavnog vozila za sve manevre u raskrižju je obvezan dio optimiranja geometrije raskrižja.

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

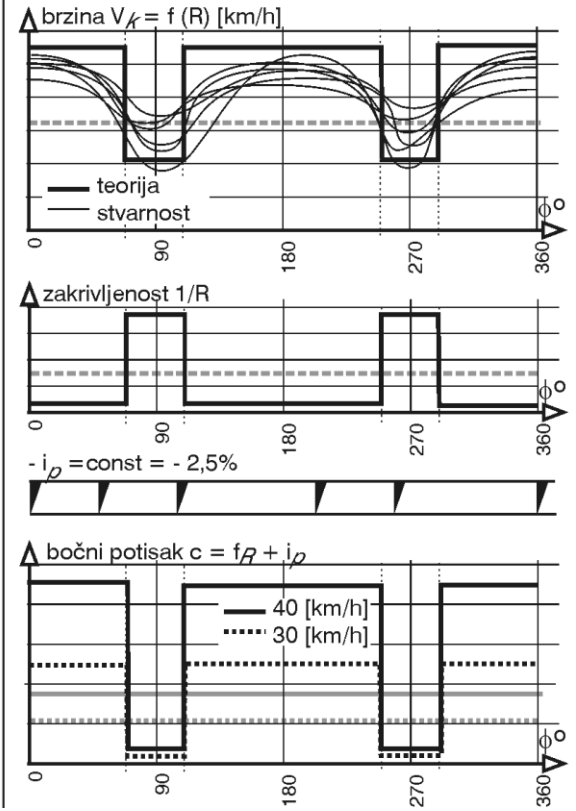
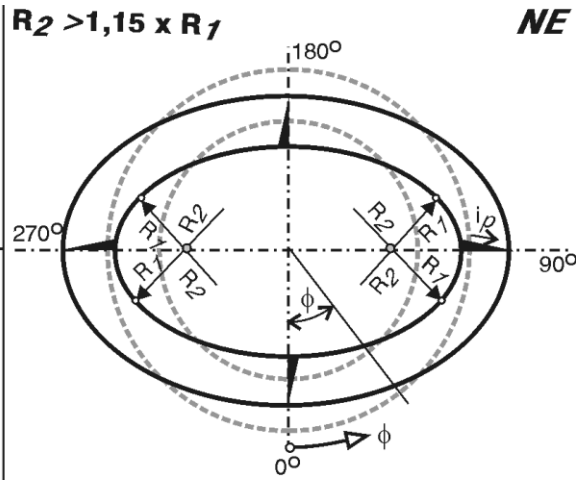
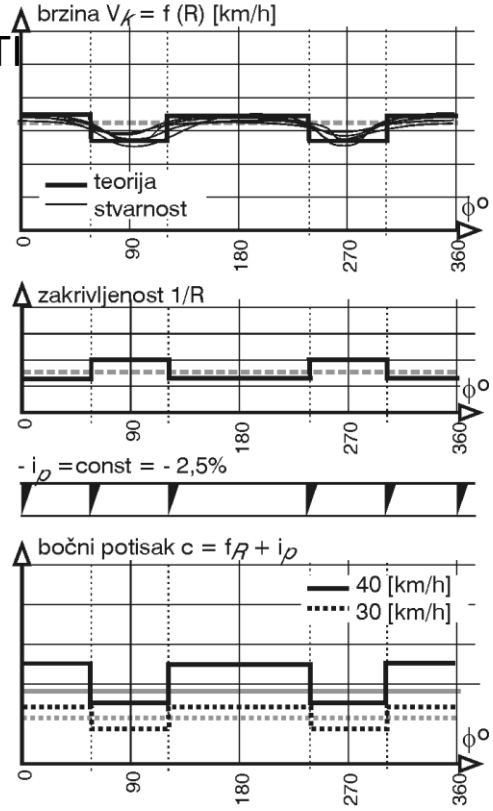
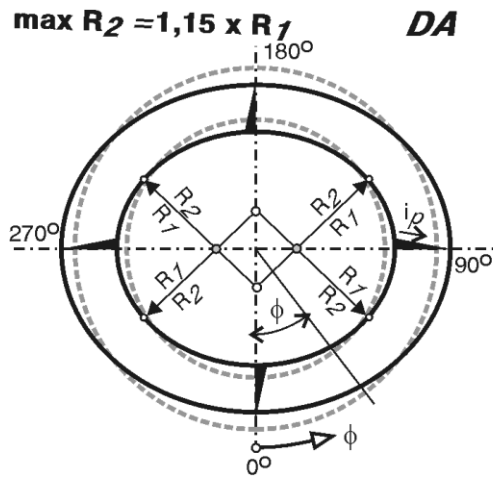
OSNOVNI OBLIK

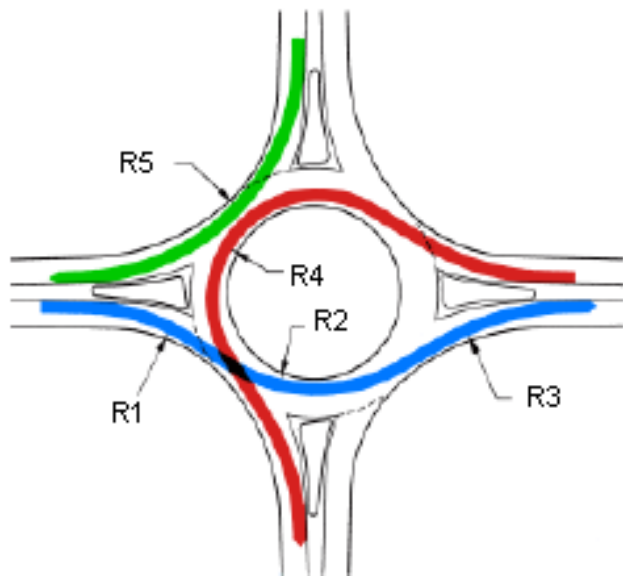
Dijagram brzina za kružni i eliptični oblik kružnog raskrižja

DINAMIČKI UVJETI

HOMOGENI DINAMIČKI UVJETI ZA KRUŽNO RASKRIŽJE

NEHOMOGENI DINAMIČKI UVJETI ZA ELIPTIČNO RASKRIŽJE

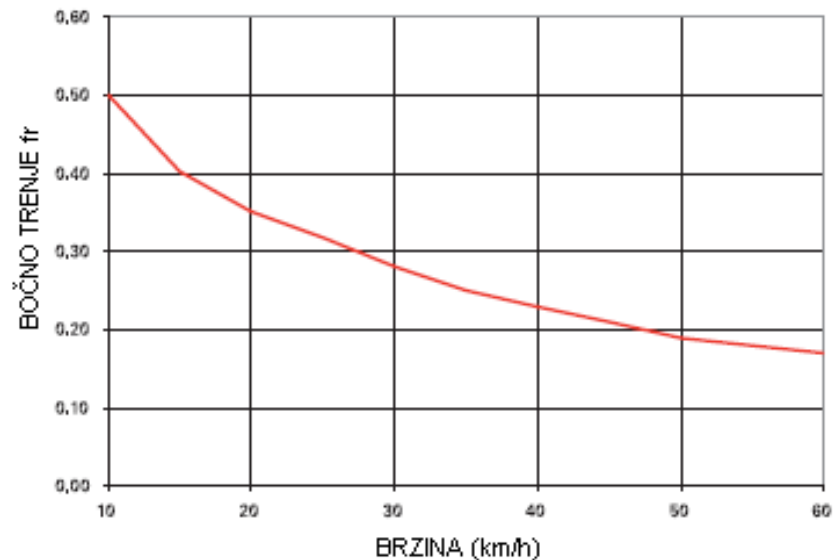
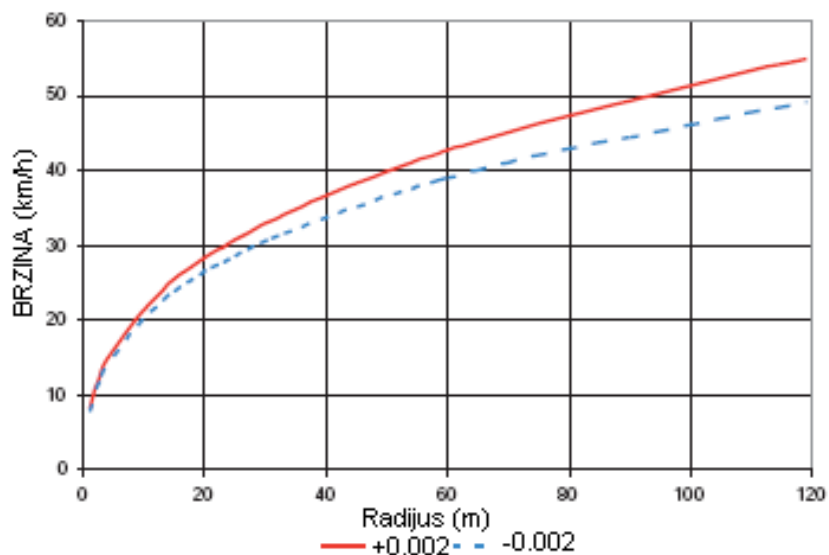

Vozno-dinamički projektni cilj je postići homogenizaciju brzina i sigurnost vožnje kroz kružno raskrižje. Kritičan manevar je lijevo skretanje (R4), jer najduže boravi u kružnom raskrižju i ima najmanju brzinu.

Usklađenje R1, R2 i R3 radi se veličinom središnjeg kružnog otoka i/ili oblikom razdjelnog otoka na ulazu.

Vanjski dijametar D_v (m)	Aproksimativna vrijednost R_4		Maksimalna vrijednost R_1	
	Radijus (m)	Brzina (km/h)	Radijus (m)	Brzina (km/h)
Jednotračno kružno raskrižje				
30	11	21	54	41
35	13	23	61	43
40	16	25	69	45
45	19	26	73	46
Dvotračno kružno raskrižje				
45	15	24	65	44
50	17	25	69	45
55	20	27	78	47
60	23	28	83	48
65	25	29	88	49
70	28	30	93	50

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

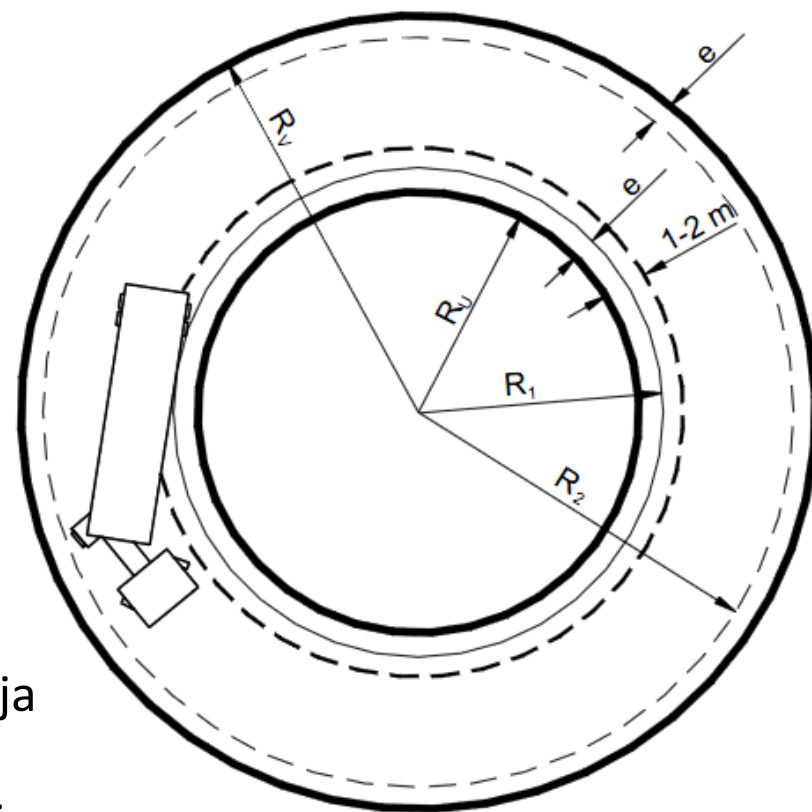

Odnos polumjera kružnog raskrižja i brine kretanja vozila za poprečne nagibe kolnika +2% i -2%

Odnos brzine i bočnog trenja

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

OBLIKOVANJE KRUŽNOG KOLNIKA

R_1 - polumjer središnjeg otoka umanjen za sigurnosnu udaljenost e [m] ($R_1 = R_u + e$)

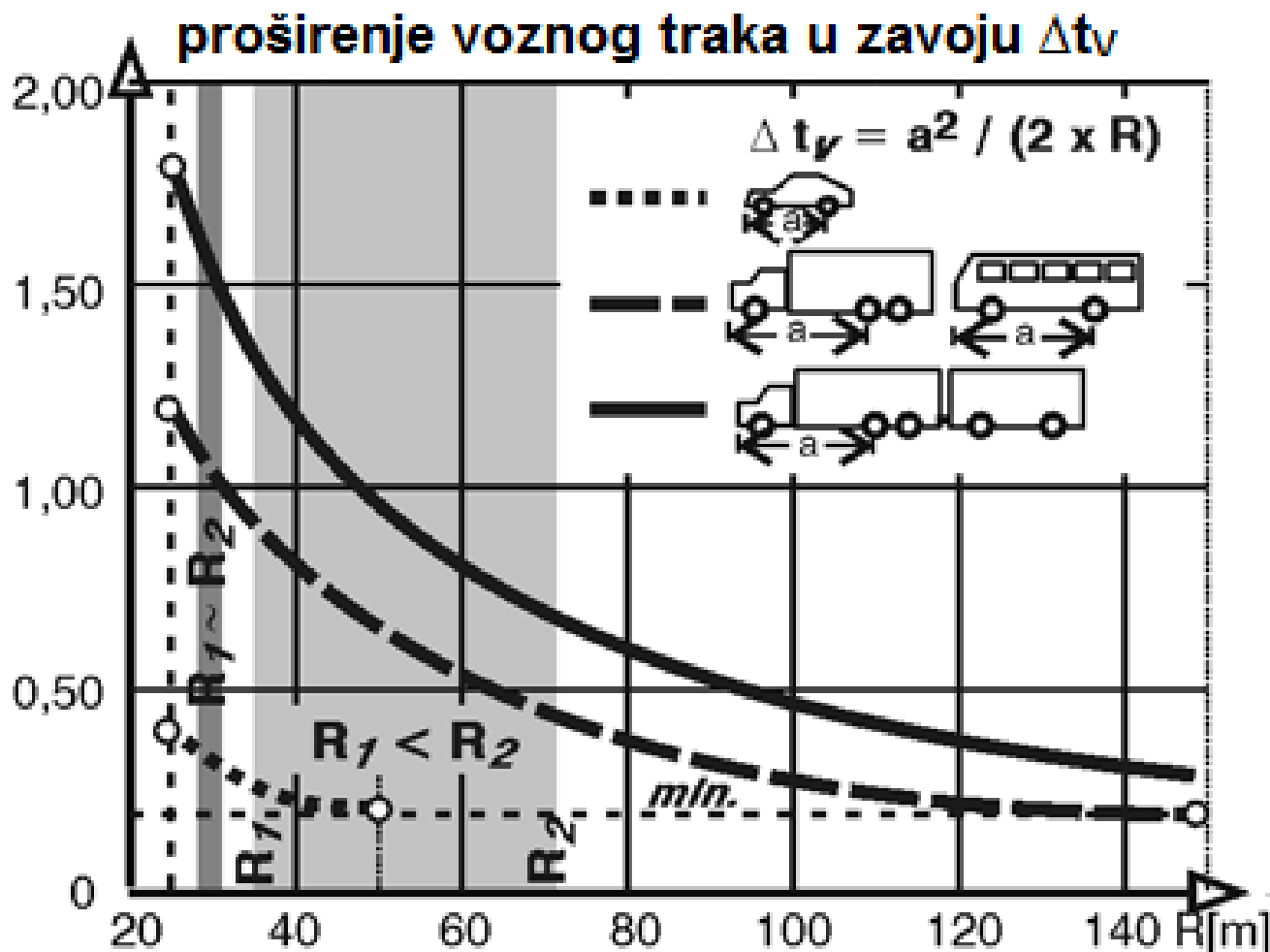
R_2 - polumjer vanjskog kruga kružnog raskrižja umanjen za sigurnosnu udaljenost e [m]

R_v - polumjer vanjskog kruga kružnog raskrižja [m] ($R_v = R_2 + e$)

e - sigurnosna udaljenost (unutar koje ne smiju biti fizičke prepreke)

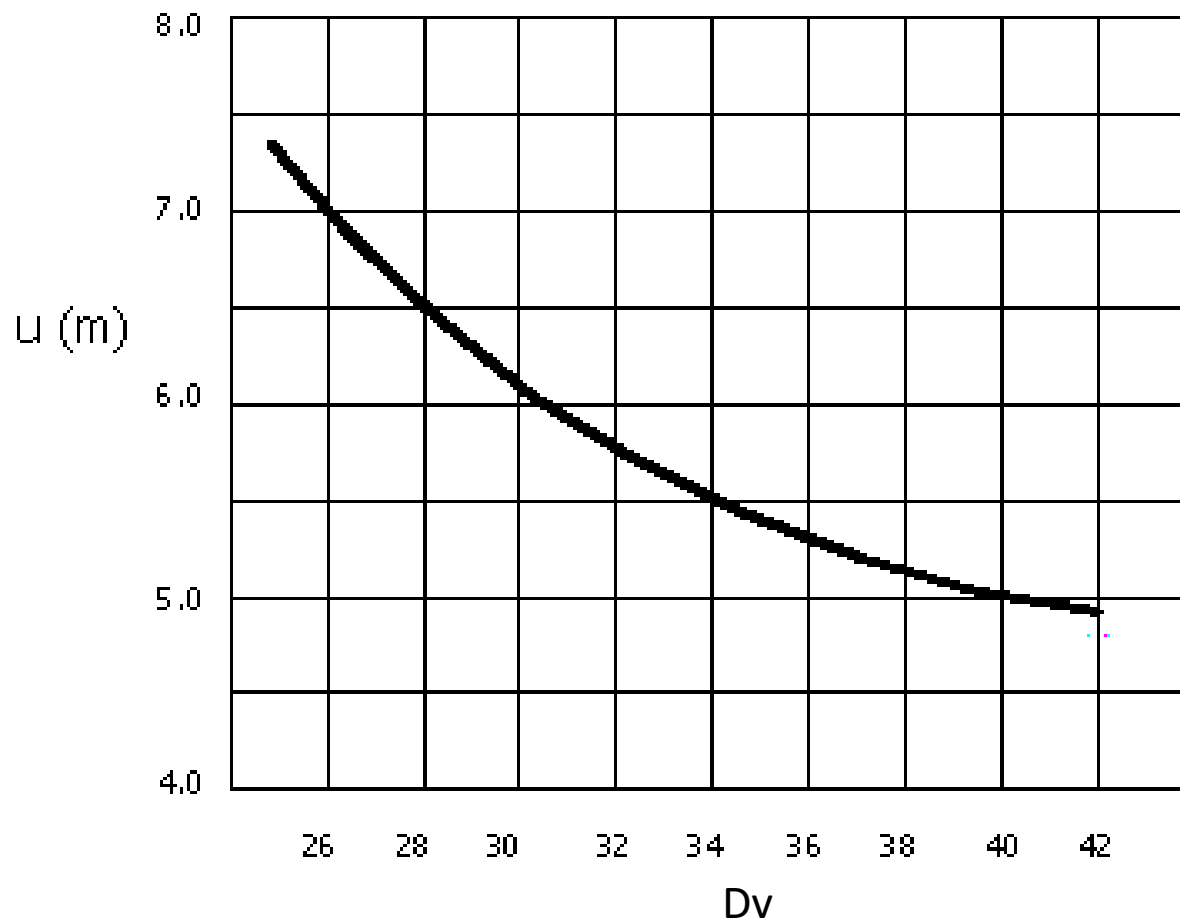
GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

Proširenje voznog traka u horizontalnom zavoju u zavisnosti od mjerodavnog vozila.

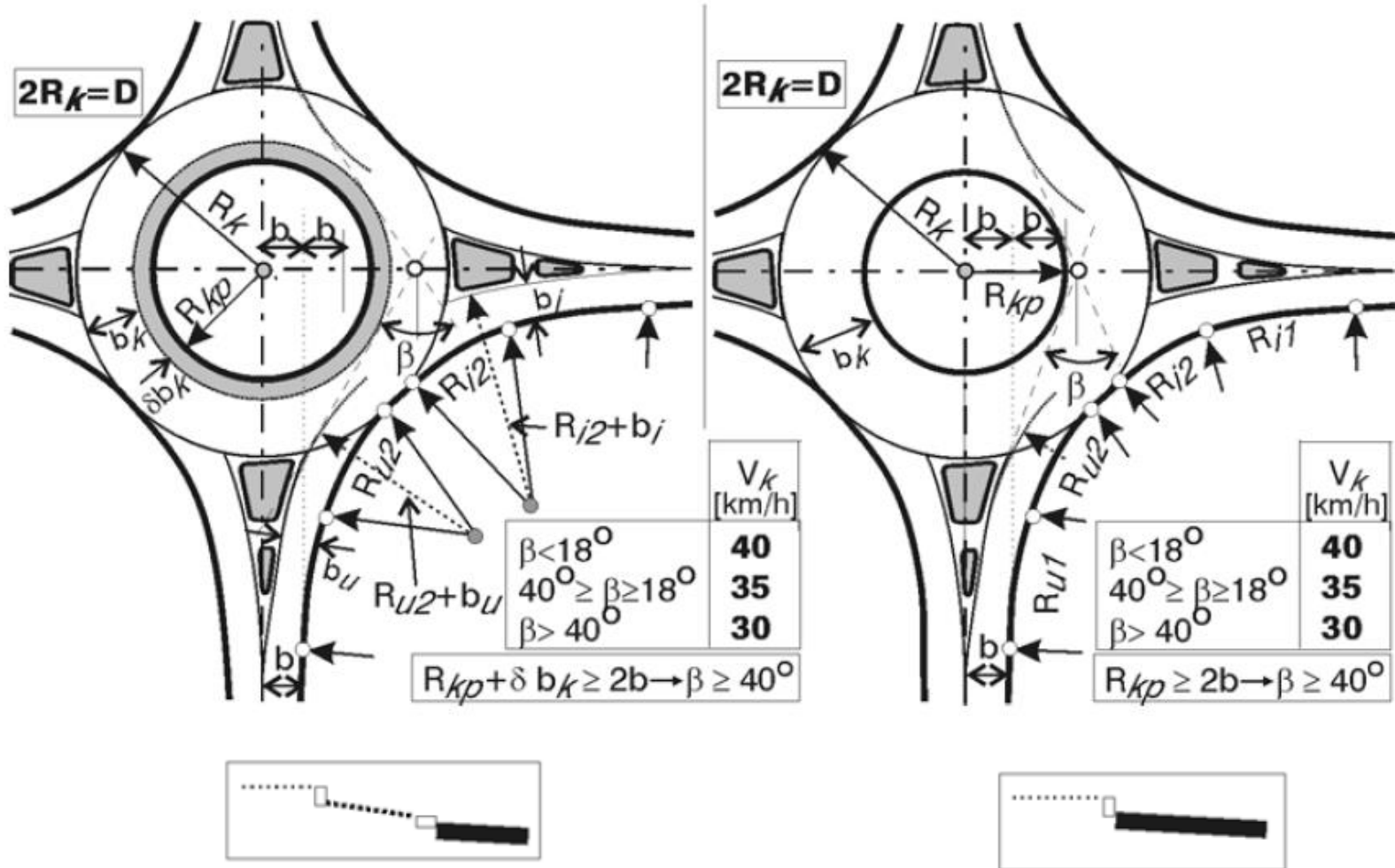
GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

Zavisnost **minimalne širine kolnika kružnog raskrižja (u)** od veličine dijametra D_v za jednotračna kružna raskrižja.

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

U određenim prostornim uvjetima potrebna širina kružnog kolnika postiže se djelomičnom provoznošću središnjeg otoka.

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PRIMJERI

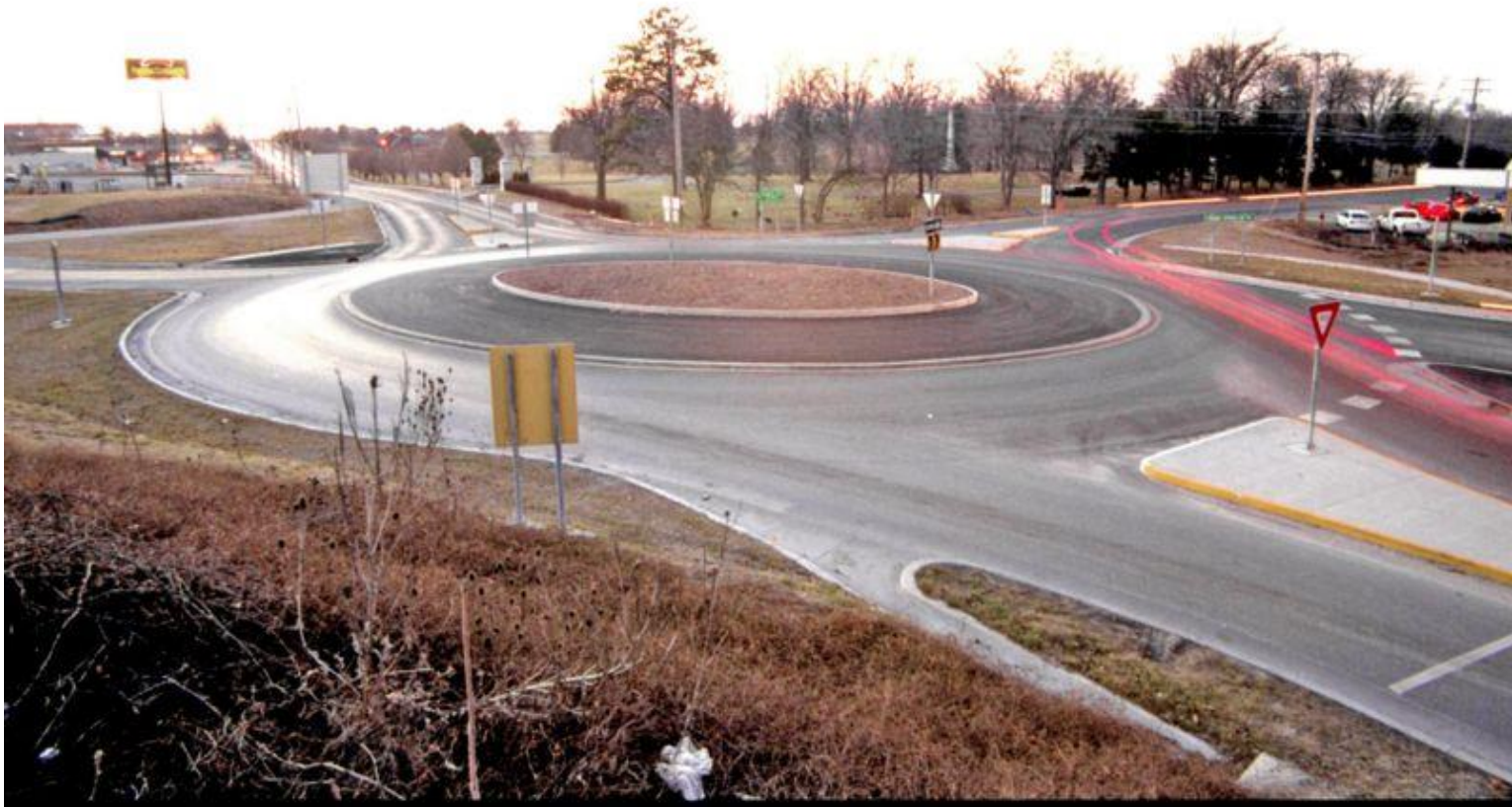

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

Izvedba provoznog dijela središnjeg otoka

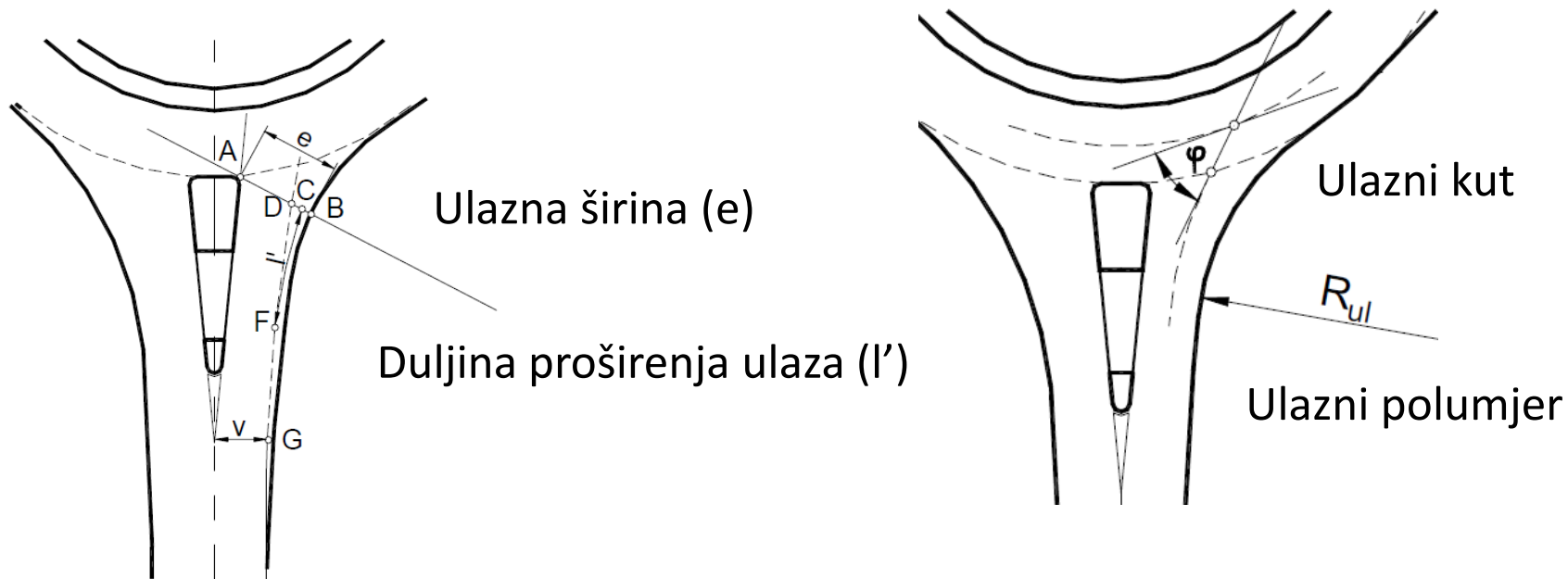

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

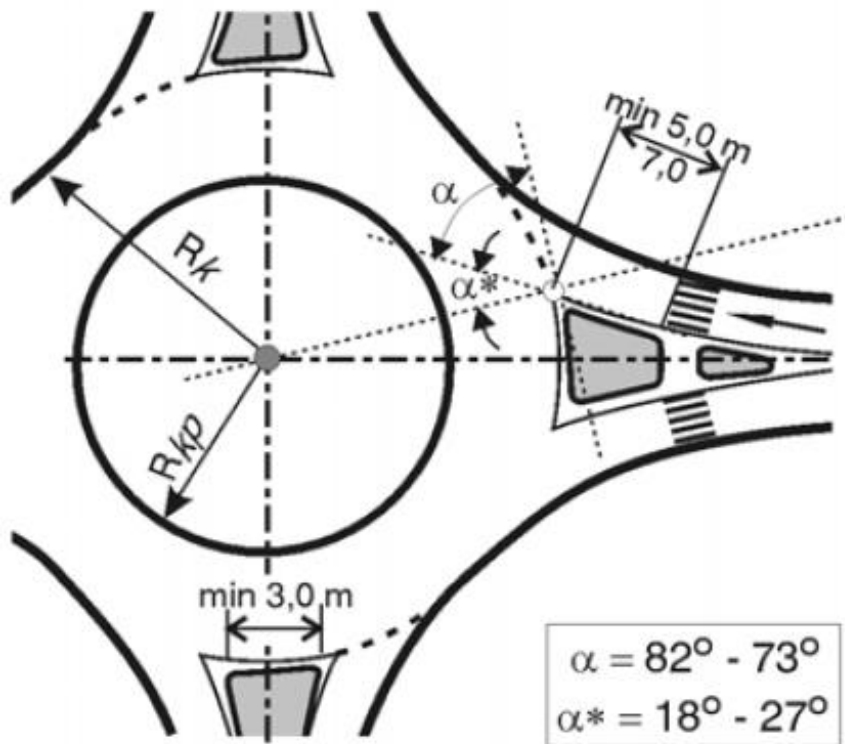
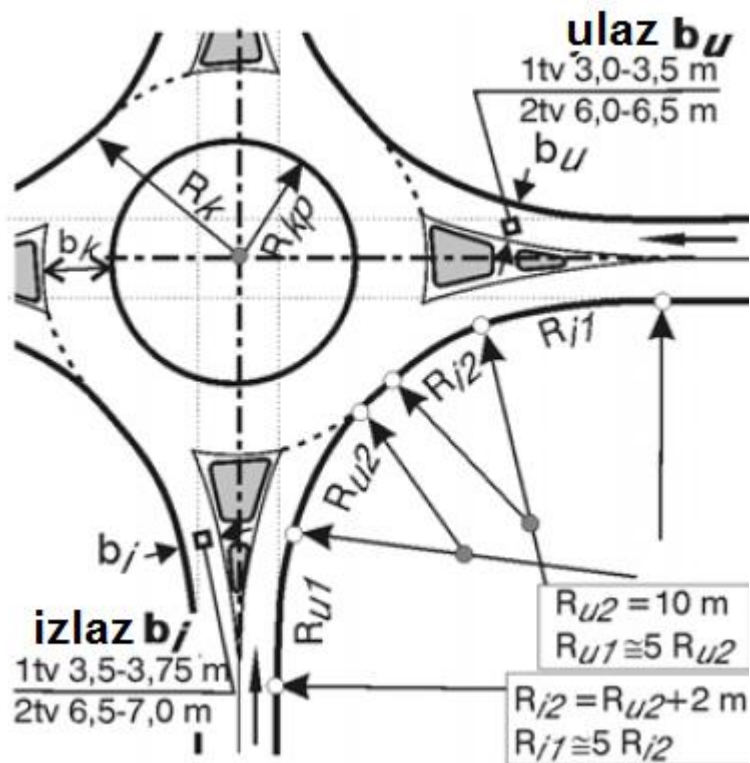
GEOMETRIJSKO OBLIKOVANJE

ELEMENT	SIMBOL	MJERNA JEDINICA	PREPORUČLJIVE DIMENZIJE
širina ulaza	e	m	4,00 - 10,00
duljina proširenja	l'	m	30,00 - 50,00
oštrina proširenja	S		0 - 2,90

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

GEOMETRIJSKO OBLIKOVANJE

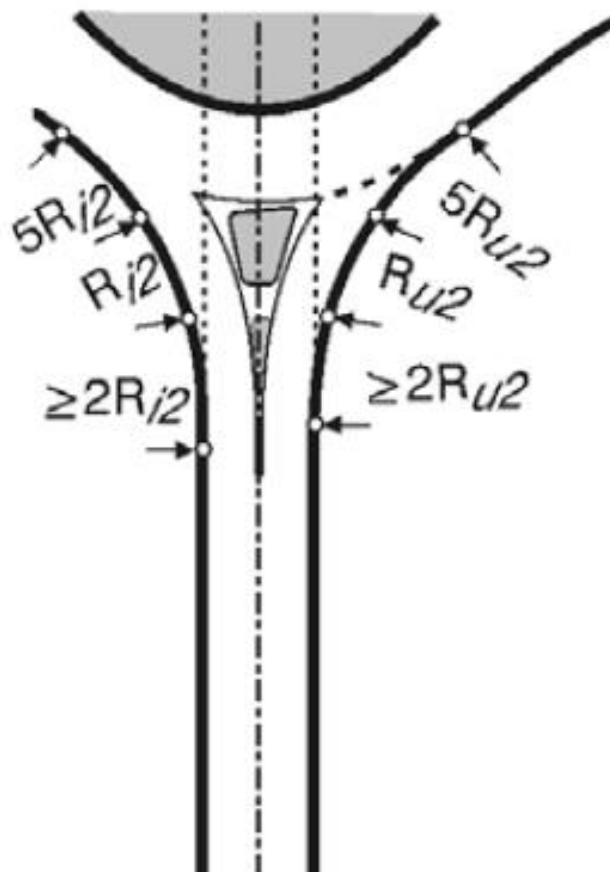

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

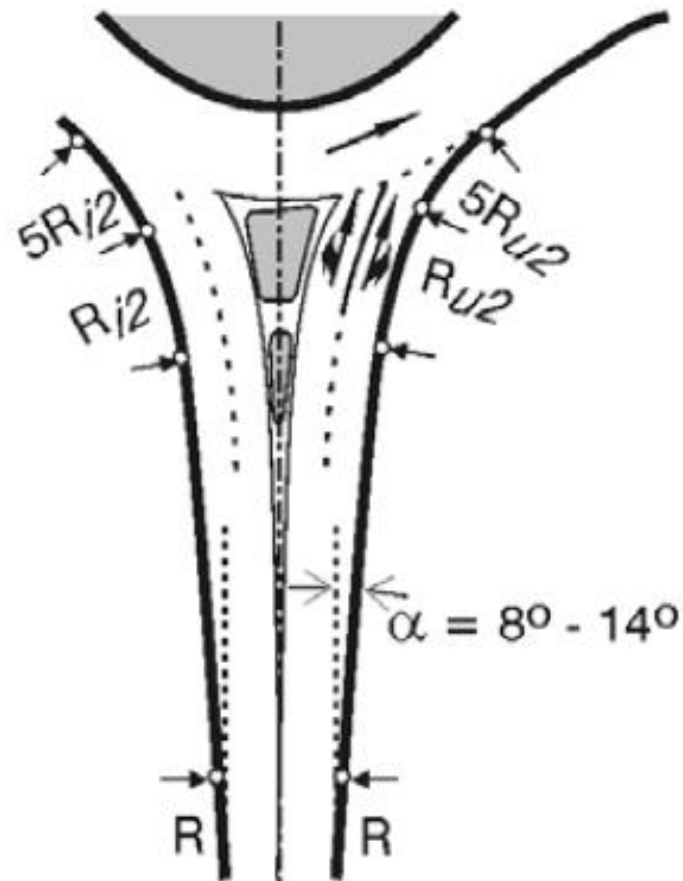
GEOMETRIJSKO OBLIKOVANJE

RUBNE LINIJE

JEDNOTRAČNI ULAZI I IZLAZI

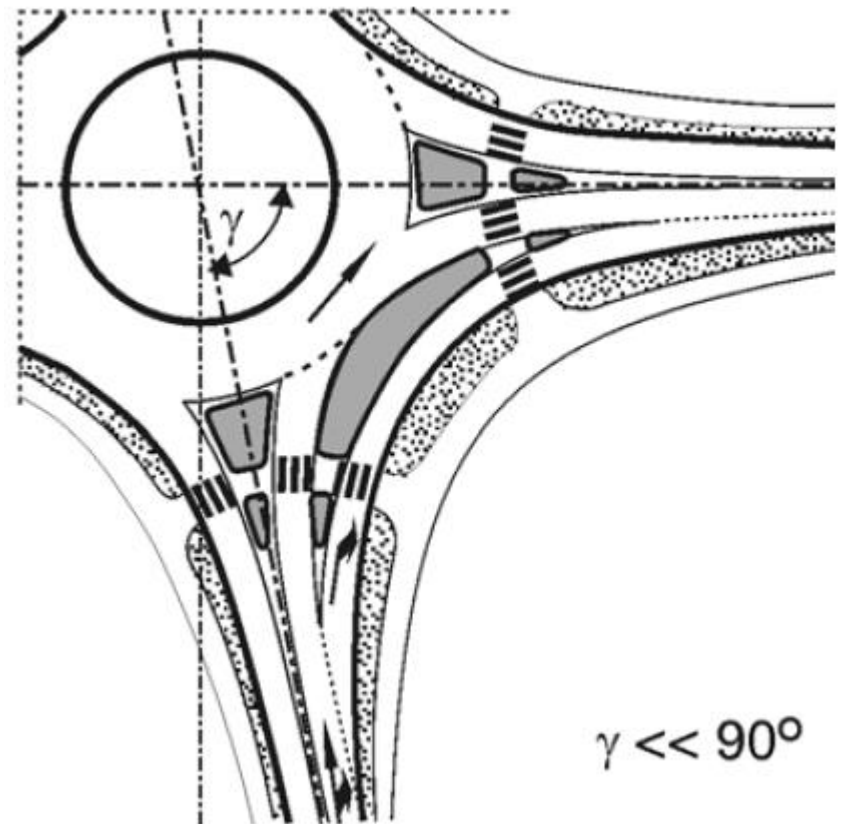
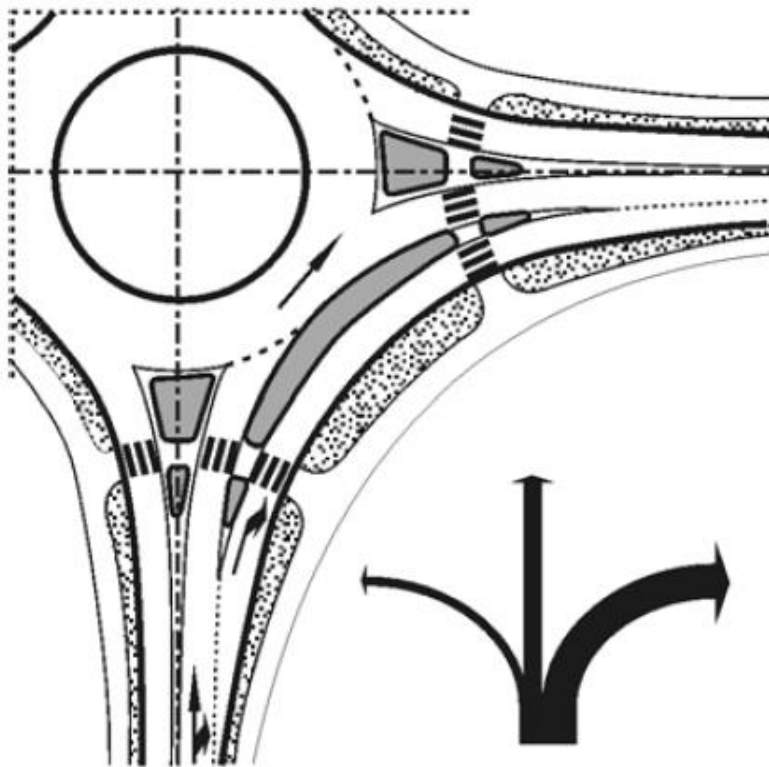
DVOTRAČNI ULAZI I IZLAZI

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

GEOMETRIJSKO OBLIKOVANJE

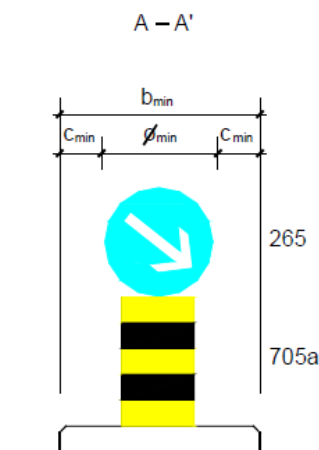
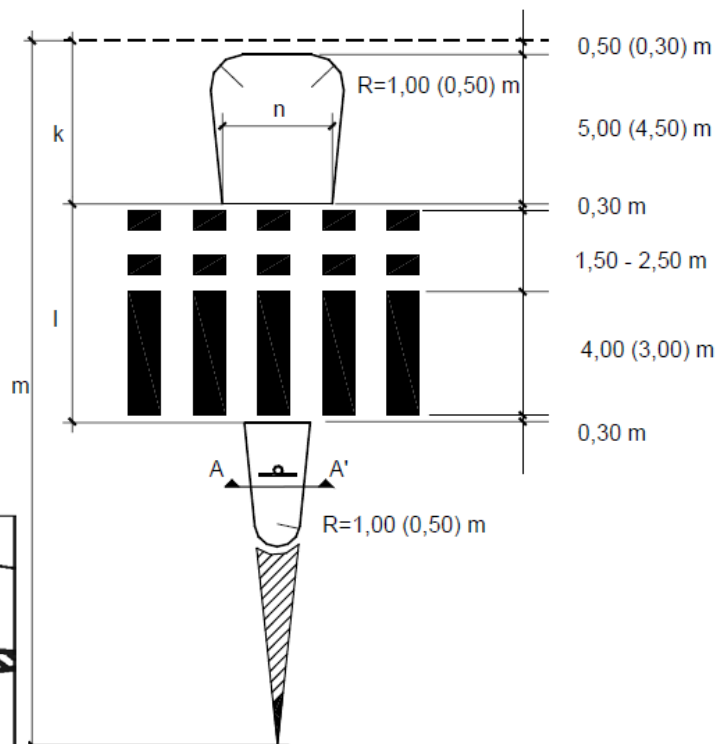
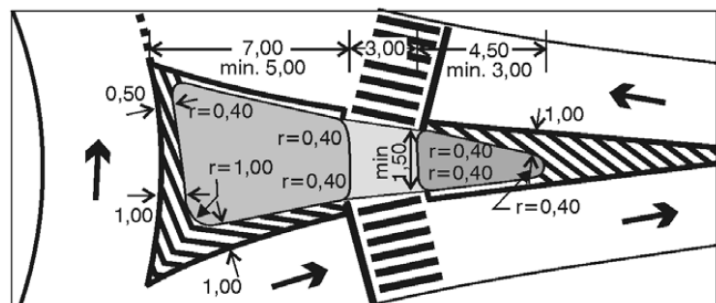
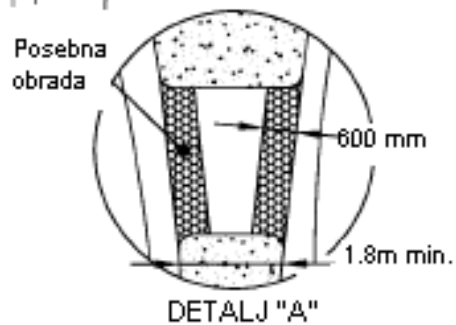
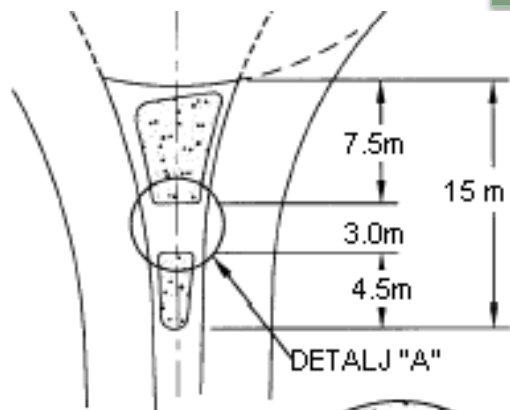
IZDVAJANJE DESNIH SKRETANJA

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

GEOMETRIJSKO OBLIKOVANJE

RAZDJELNI OTOCI

$n_{\min} = 2,00 \text{ m}$
 $b_{\min} = 1,00 \text{ m}$
 $\varnothing_{\min} = 0,40 \text{ m}$
 $C_{\min} = 0,30 \text{ m}$

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

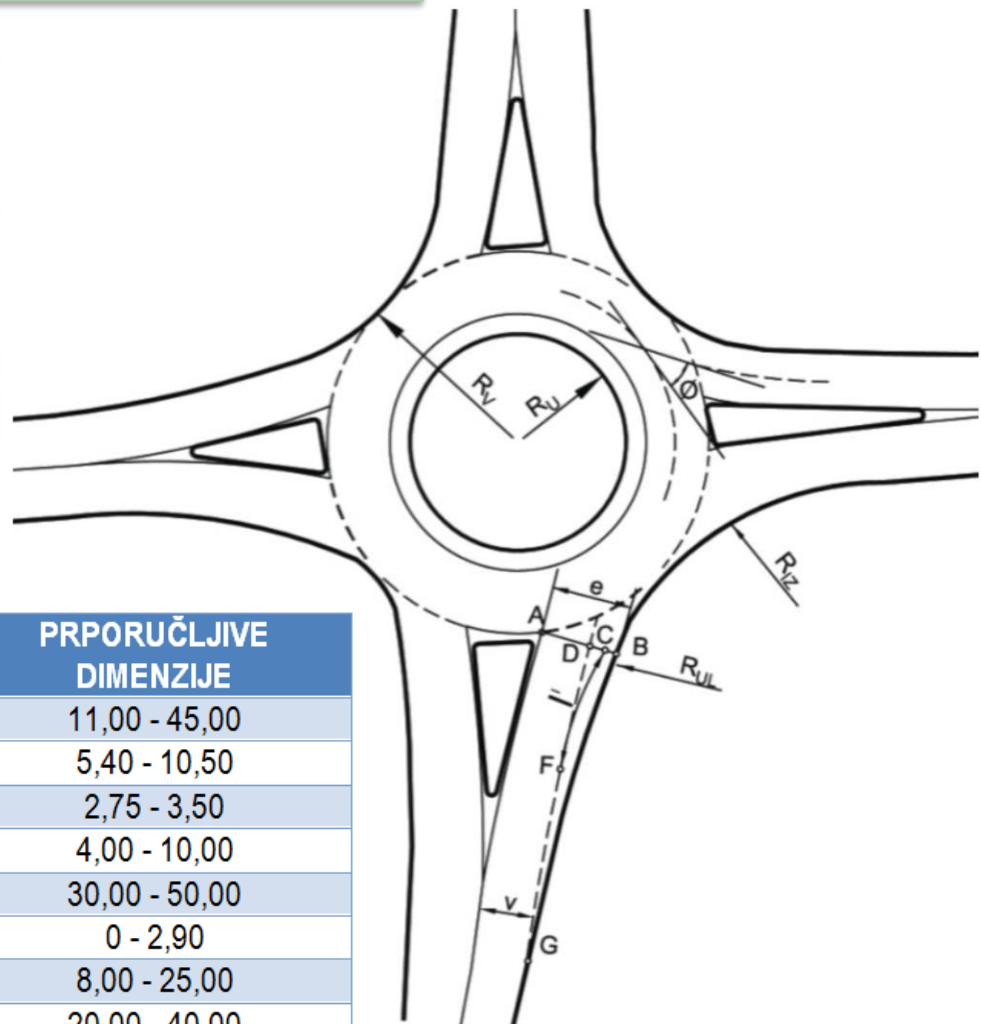
GEOMETRIJSKO OBLIKOVANJE

TLOCRTNO OBLIKOVANJE

Geometrijski elementi kružnog raskrižja - PREGLED

Preporučene vrijednosti

ELEMENT	SIMBOL	MJERNA JEDINICA	PRPORUČLJIVE DIMENZIJE
Vanjski polumjer	R_v	m	11,00 - 45,00
Širina kružnog traka	u	m	5,40 - 10,50
Širina voznog traka	v	m	2,75 - 3,50
Širina ulaza	e	m	4,00 - 10,00
Duljina proširenja	l'	m	30,00 - 50,00
Oštrina proširenja	S	-	0 - 2,90
Ulazni polumjer	R_{UL}	m	8,00 - 25,00
Ulazni kut	ϕ	°	20,00 - 40,00

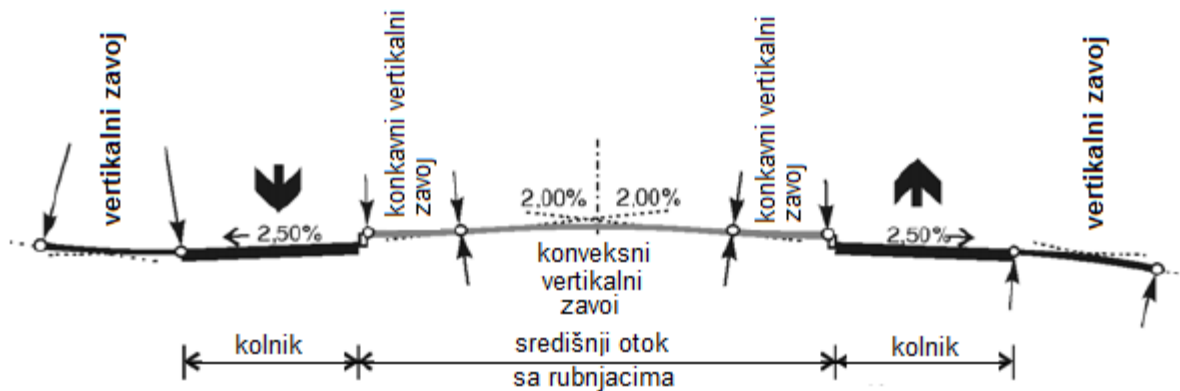
GRADSKÉ PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

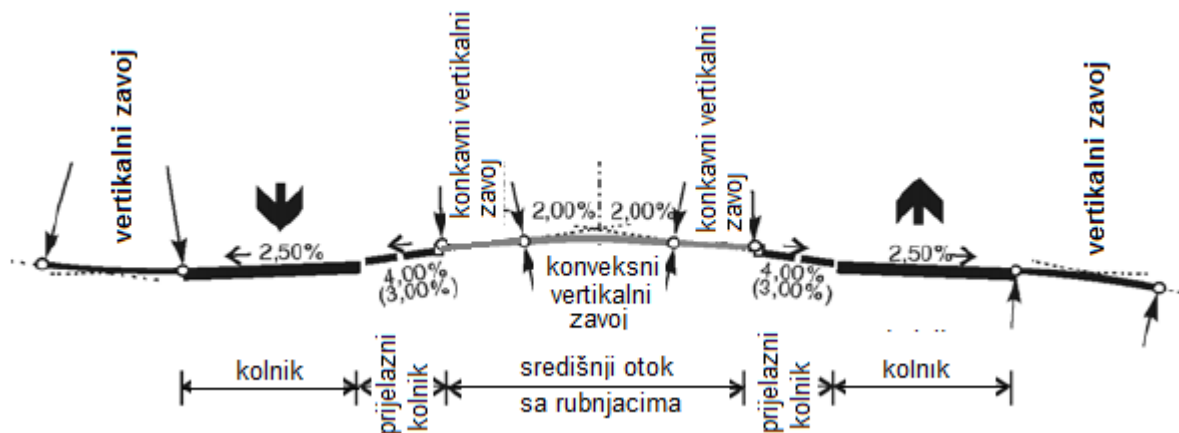
GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

OSNOVNI PRINCIPI VISINSKOG OBLIKOVANJA

KRUŽNO RASKRIŽJE BEZ PROVOZNOG DIJELA SREDIŠNJEG OTOKA

KRUŽNO RASKRIŽJE SA PROVOZNIOM DIJELOM SREDIŠNJEG OTOKA

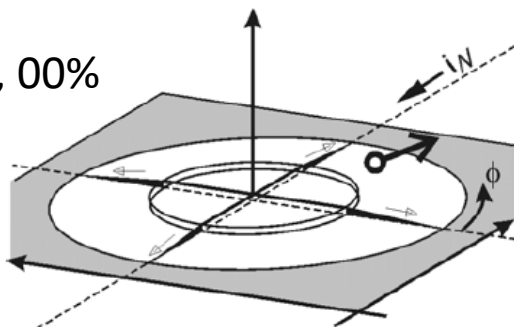

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

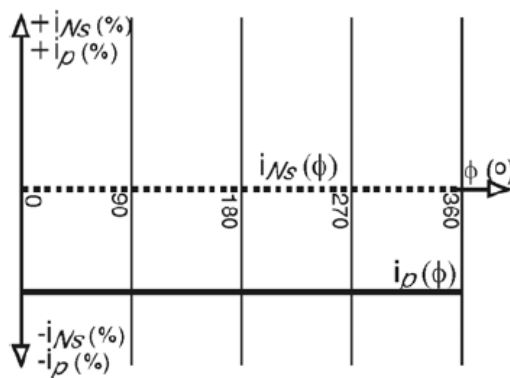
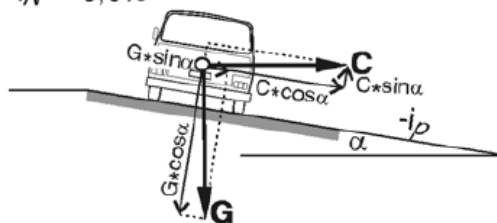
VOZNO DINAMIČKI UVJETI KRETANJA VOZILA – KRUŽNI KOLNIK

Uzdužni nagib = 0, 00%

Poprečni nagib od središnjeg otoka

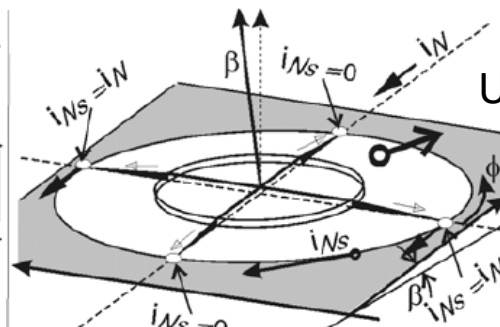
$i_N = 0,0\%$

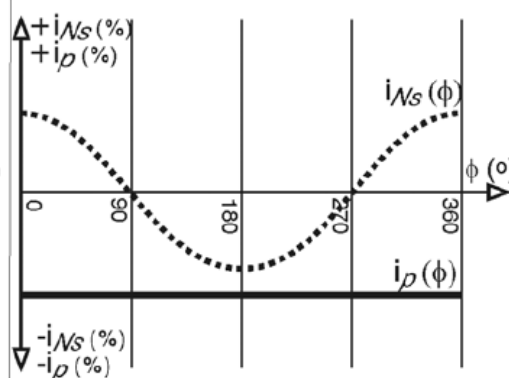
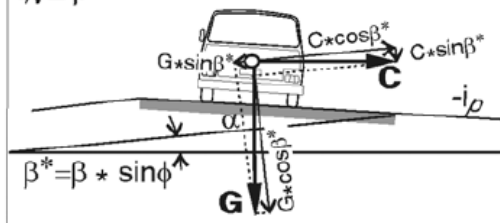
Ukupni nagib odvodnje

Uzdužni nagib = const.

Poprečni nagib od središnjeg otoka

$i_N \cong \beta$

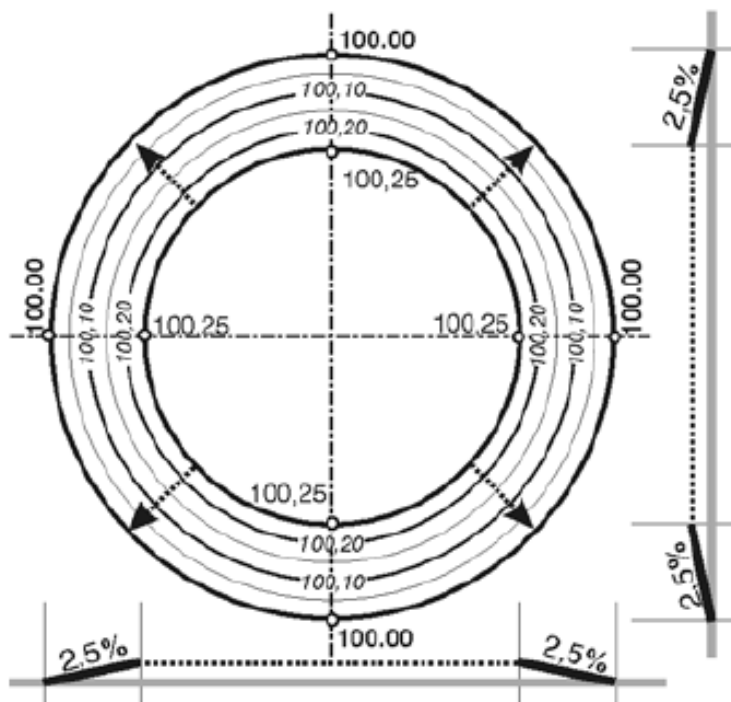

Ukupni nagib odvodnje

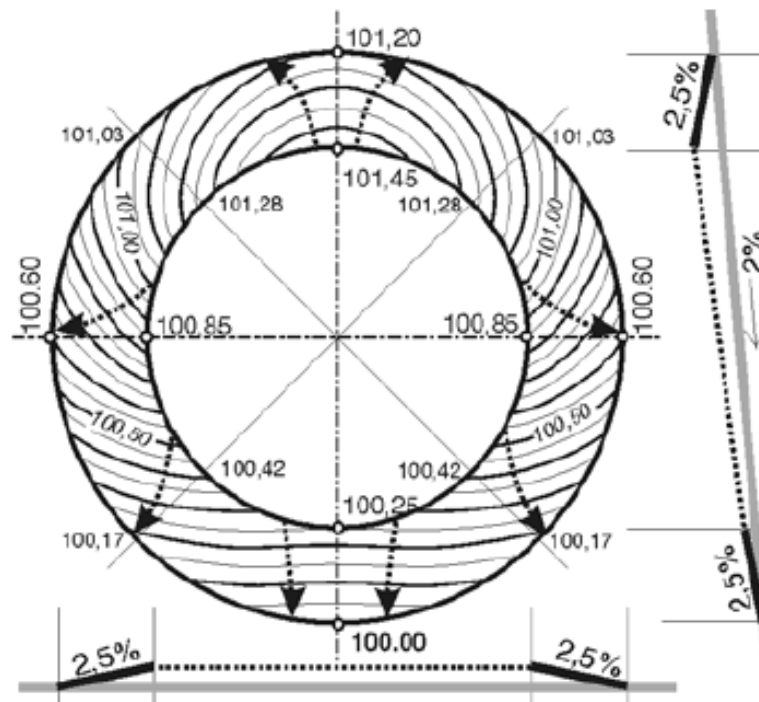
GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

VISINSKO OBLIKOVANJE

Plohe kolnika kružnog raskrižja sa izohipsama

TEREN JE RAVAN

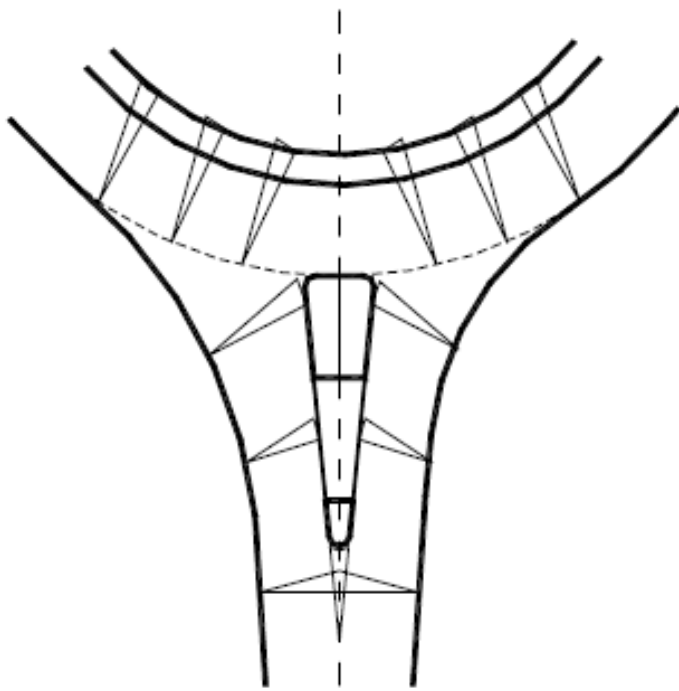

TEREN JE BLAGO NAGNUT

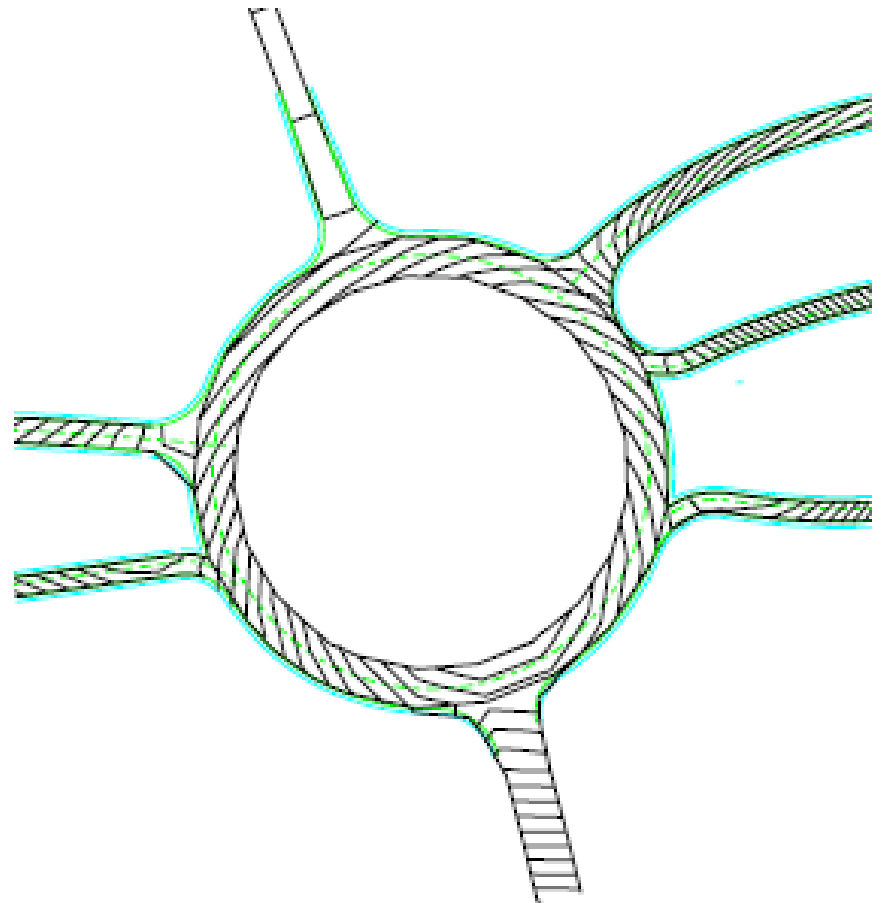
GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

VISINSKO OBLIKOVANJE

Visinsko oblikovanje ulaza u kružno raskrižje

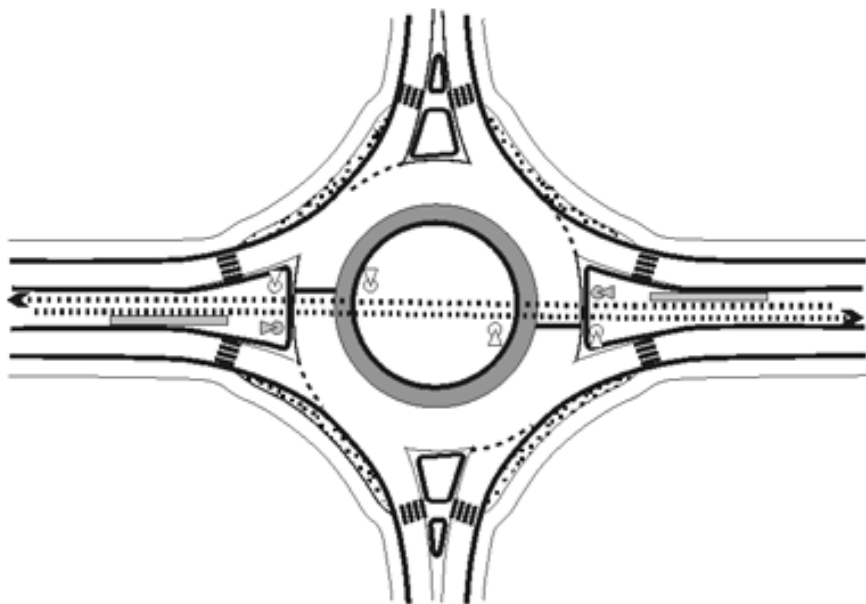
Visinsko oblikovanje cijelog raskrižja

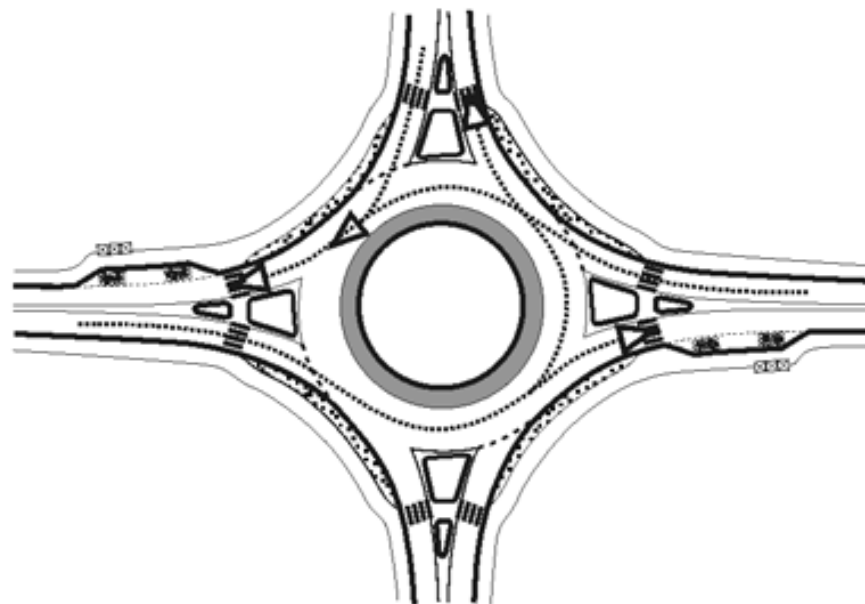
GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

JAVNI GRADSKI PRIJEVOZ PUTNIKA

Stajališta javnog gradskog prijevoza putnika u kružnom raskrižju

TRAMVAJSKA STAJALIŠTA

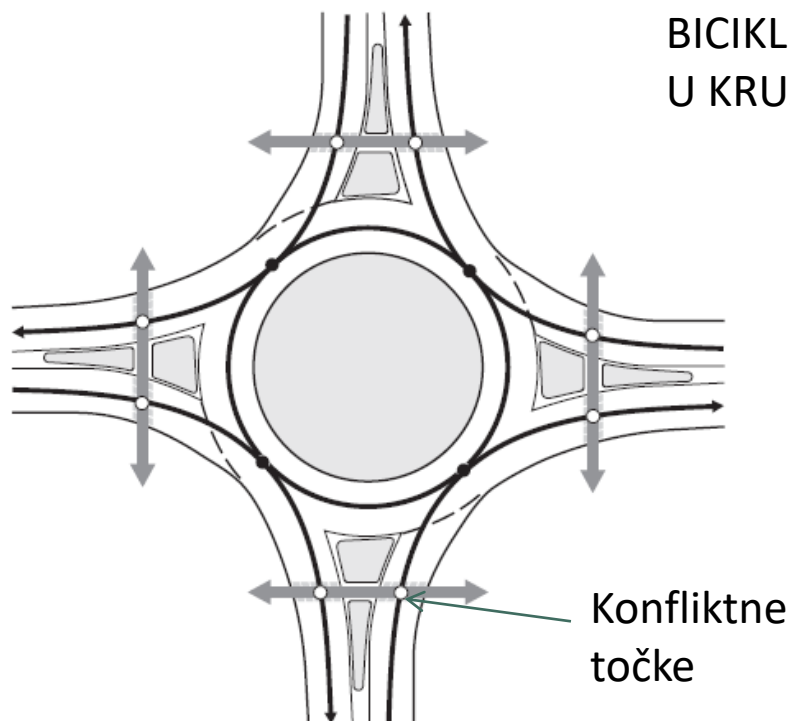

AUTOBUSNA STAJALIŠTA

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PJEŠAČKI I BIKIKLISTIČKI TOKOVI U KRUŽNOM RASKRIŽJU

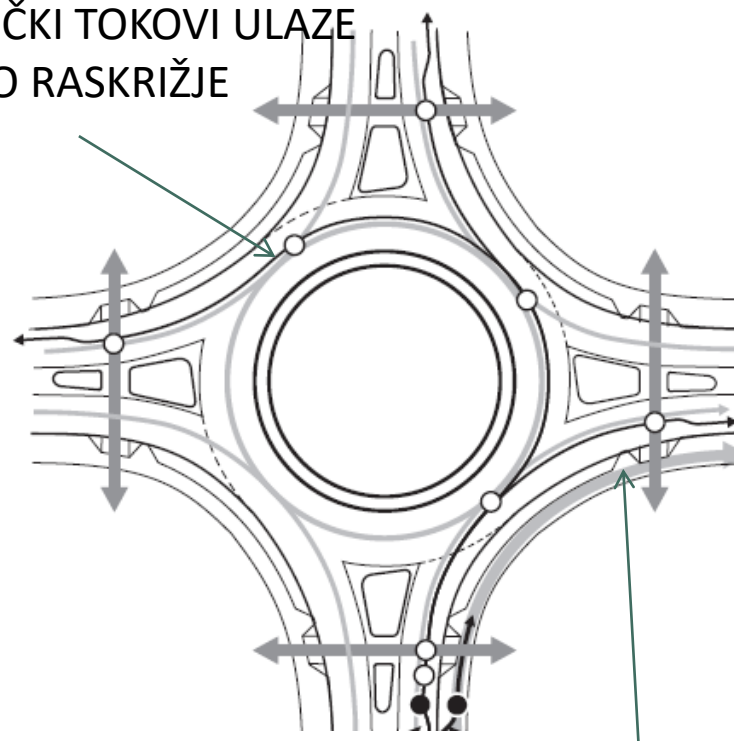
PJEŠACI

PJEŠAČKI PRIJELAZI

BIKIKLISTI

BIKIKLISTIČKI TOKOVI ULAZE U KRUŽNO RASKRIŽJE

BIKIKLISTIČKI TOKOVI SE VODE KAO I PJEŠAČKI

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PJEŠAČKI TOKOVI U KRUŽNOM RASKRIŽJU

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PJEŠAČKI I BIKIKLISTIČKI TOKOVI U KRUŽNOM RASKRIŽJU

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PJEŠAČKI I BIKIKLISTIČKI TOKOVI U KRUŽNOM RASKRIŽJU

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

OBLIKOVNI ELEMENTI

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PROPUSNA MOĆ KRUŽNOG RASKRIŽJA

Metode za proračun propusne moći kružnih raskrižja dijele se na:

- determinističke
- statističke
- metode vjerojatnosti
- simulacijske.

Propusna moć kružnog raskrižja računa se kao suma propusnih moći ulaza u kružno raskrižje.

$$C = \sum_{i=1}^n q_{Ei}$$

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

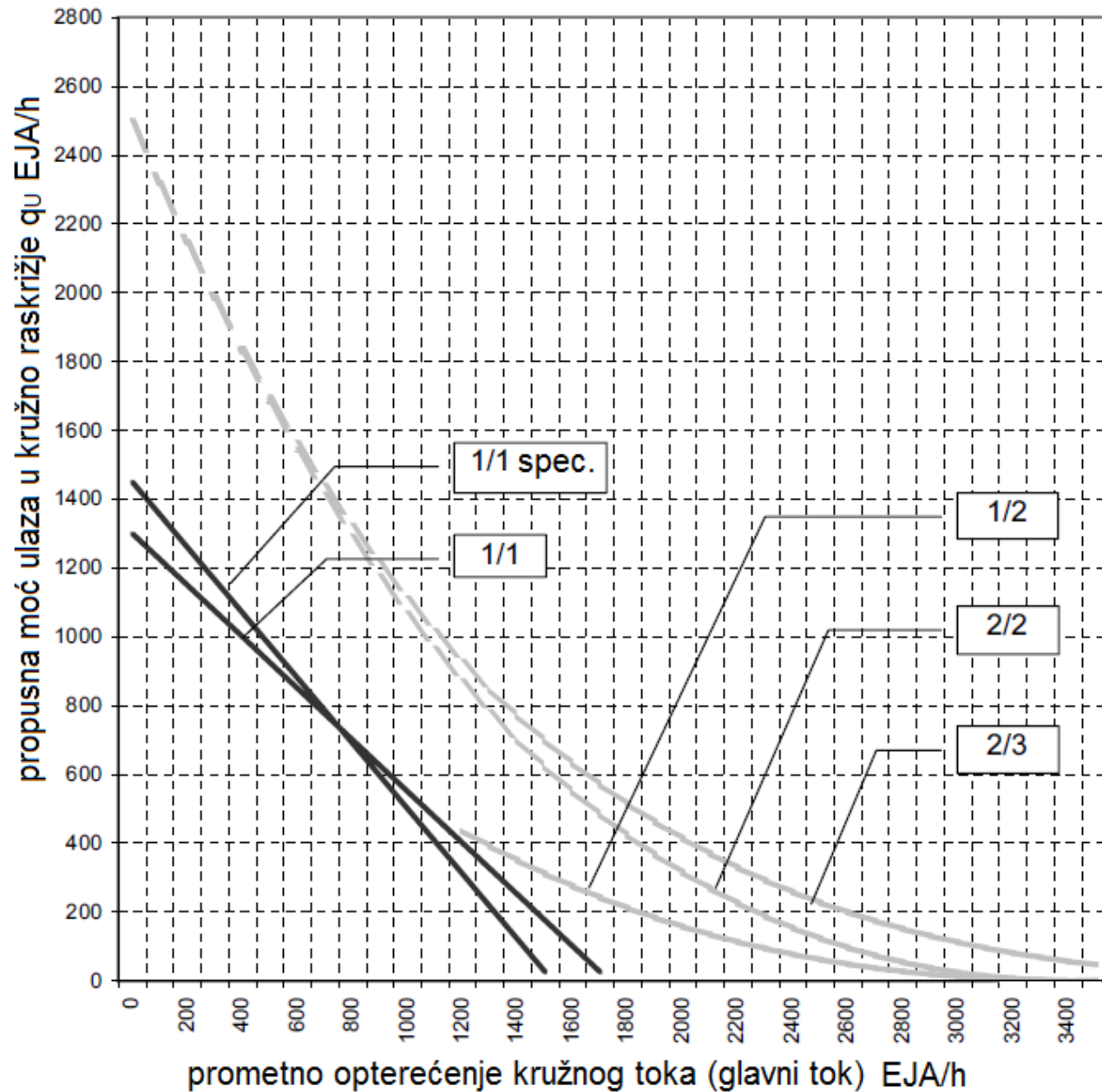
	METODA	ULAZNI PARAMETRI	NAPOMENA
NJEMAČKE METODE			
<u>Brilon, Bondzio (1996)</u>	linearna regresija	<u>qk</u> , broj prometnih trakova	
<u>Wu (1997)</u> <u>HBS (2001)</u>	eksponencijalna regresijska forma bazirana na graničnim vremenskim intervalima slijeda	<u>qk</u> , broj prometnih trakova; vremenski intervali slijeda	
ŠVICARSKÉ METODE			
<u>Simon (1991)</u>	linearna regresija	<u>qk</u> , broj prometnih trakova pristupa.	
Lausanne	linearna regresija	<u>qk</u> , <u>qizl</u> , broj prometnih trakova; geometrija	
Švicarska norma SN640024	za određene kombinacije broja trakova preporučene metode <u>Simon</u> i <u>Wu</u>	<u>qk</u> ; parametri za metode <u>Simon</u> i <u>Wu</u>	jednotračna raskrižja i <u>prist</u>
AUSTRIJSKE METODE			
<u>Fischer</u>	linearna regresija	<u>qk</u>	jednotračna raskrižja i <u>prist</u>
Smjernice RVS 3.44	preporučena Švicarska metoda Lausanne	prometno opterećenje <u>qk</u> , <u>qizl</u> ; broj prometnih trakova; geometrija	
ENGLESKA METODA			
	linearna regresija	<u>qk</u> ; geometrija	
FRANCUSKE METODE			
<u>Louah (1988)</u>	linearna regresija	<u>qk</u> , <u>qizl</u> ; geometrija	
<u>Centur (1988)</u>	linearna regresija	prometno opterećenje- <u>qk</u> .	
Program <u>Girabase (1997)</u>	eksponencijalna regresijska forma bazirana na graničnim vremenskim intervalima slijeda	položaj na trasi; <u>qk</u> , <u>qizl</u> ; geometrija; vremenski intervali slijed	

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

	METODA	ULAZNI PARAMETRI	NAPOMENA
NIZOZEMSKE METODE			
<u>Crow, Botma (1997)</u>	linearna regresija	prometno opterećenje <u>qk</u> .	jednotračna raskrižja
<u>Explorer, Arem, Kneepkens (1992)</u>	eksponencijalna regresijska forma bazirana na graničnim vremenskim intervalima slijeda	<u>qk</u> , <u>qizl</u> ;vremenski intervali slijeda	jednotračna raskrižja
<u>Crow (1999)</u>	preporučene Njemačka metoda <u>Brilon</u> i <u>Švicarska metoda Lausanne</u>	parametri za metode <u>Brilon</u> i <u>Lausanne</u> ;parametri biciklističkog prometnog toka	<u>biciklistič.tokovi</u> se promatraju posebno
AUSTRALIJSKA METODA			
	eksponencijalna regresijska forma bazirana na graničnim vremenskim intervalima slijeda	<u>qk</u> ;broj prometnih trakova; geometrija;vremenski intervali slijeda; % vozila u koloni	
ŠVEDSKA METODA			
<u>Hagring (1996)</u>	eksponencijalna regresijska forma bazirana na graničnim vremenskim intervalima slijeda	<u>qk</u> , <u>qizl</u> ;geometrija;vremenski intervali slijeda	
FINSKA METODA			
	eksponencijalna regresijska forma bazirana na graničnim vremenskim intervalima slijeda	<u>qk</u> , <u>qizl</u> ;geometrija;vremenski intervali slijeda	
SAD			
<u>HCM (1997,2000)</u>	eksponencijalna regresijska forma bazirana na graničnim vremenskim intervalima slijeda	<u>qk</u> ;vremenski intervali slijeda.	
<u>FHWA (2000)</u>	preporučene Njemačke metode <u>Brilon</u> , <u>Bondzio</u> i <u>Wu</u> , Engleska metoda	parametri za metode <u>Brilon</u> , <u>Bondzio</u> , <u>Wu</u> i Englesku metodu	

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PROPUSNA MOĆ ULAZA

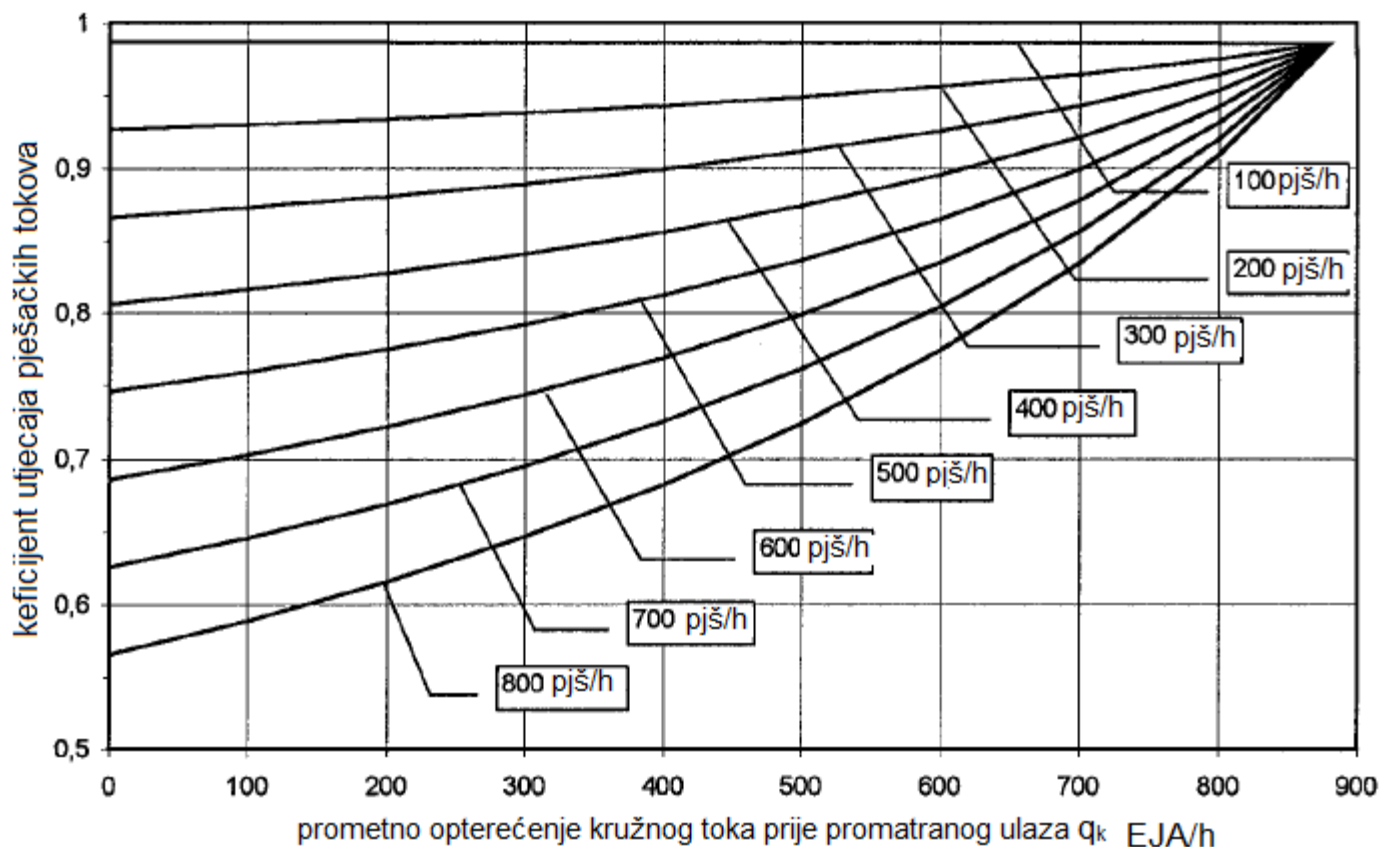

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

KOREKCIONI FAKTOR – SMANJENJE PROPUSNE MOĆI ULAZA ZBOG
UTJECAJA PJEŠAKA

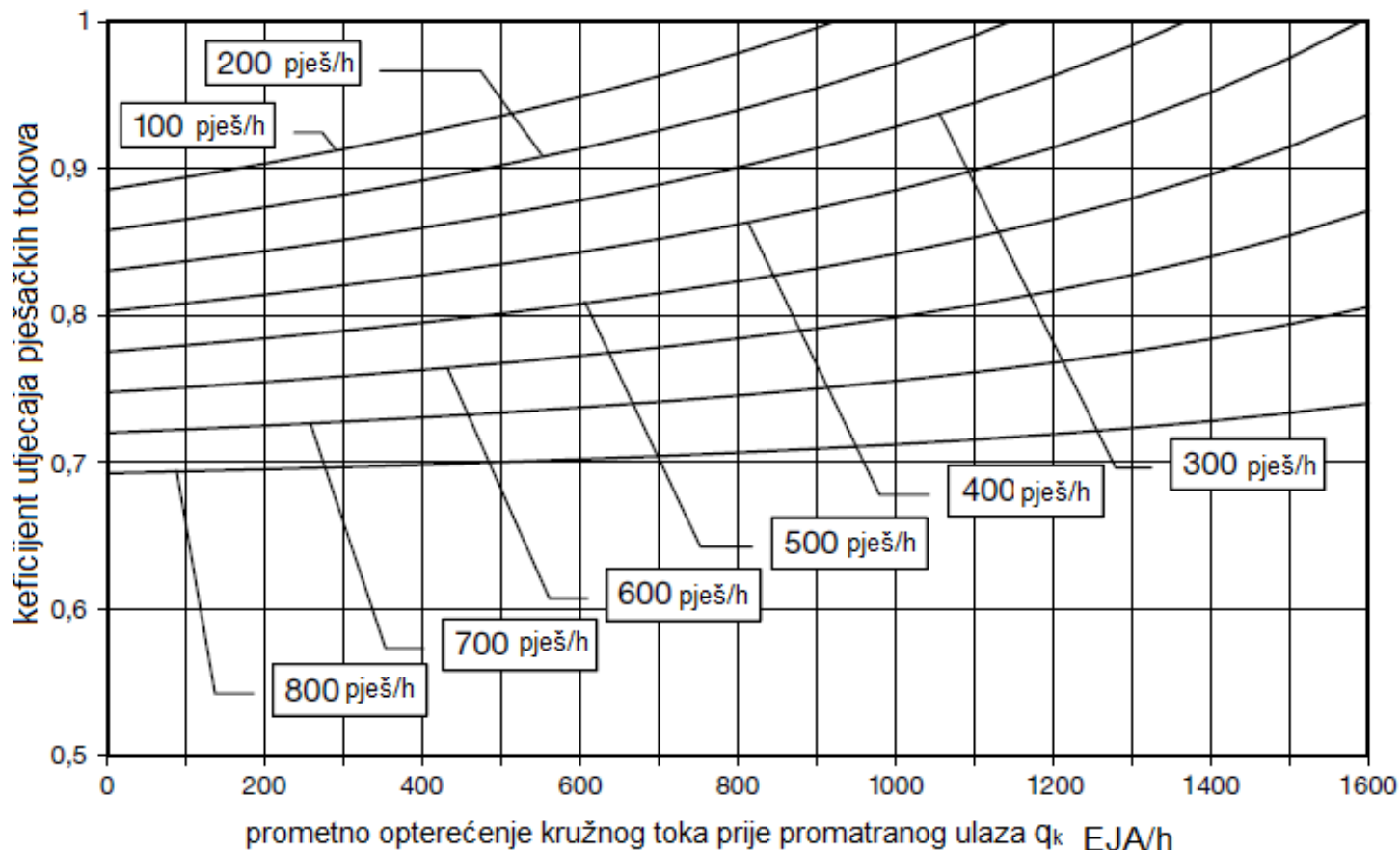
JEDNOTRAČNA KRUŽNA RASKRIŽJA

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

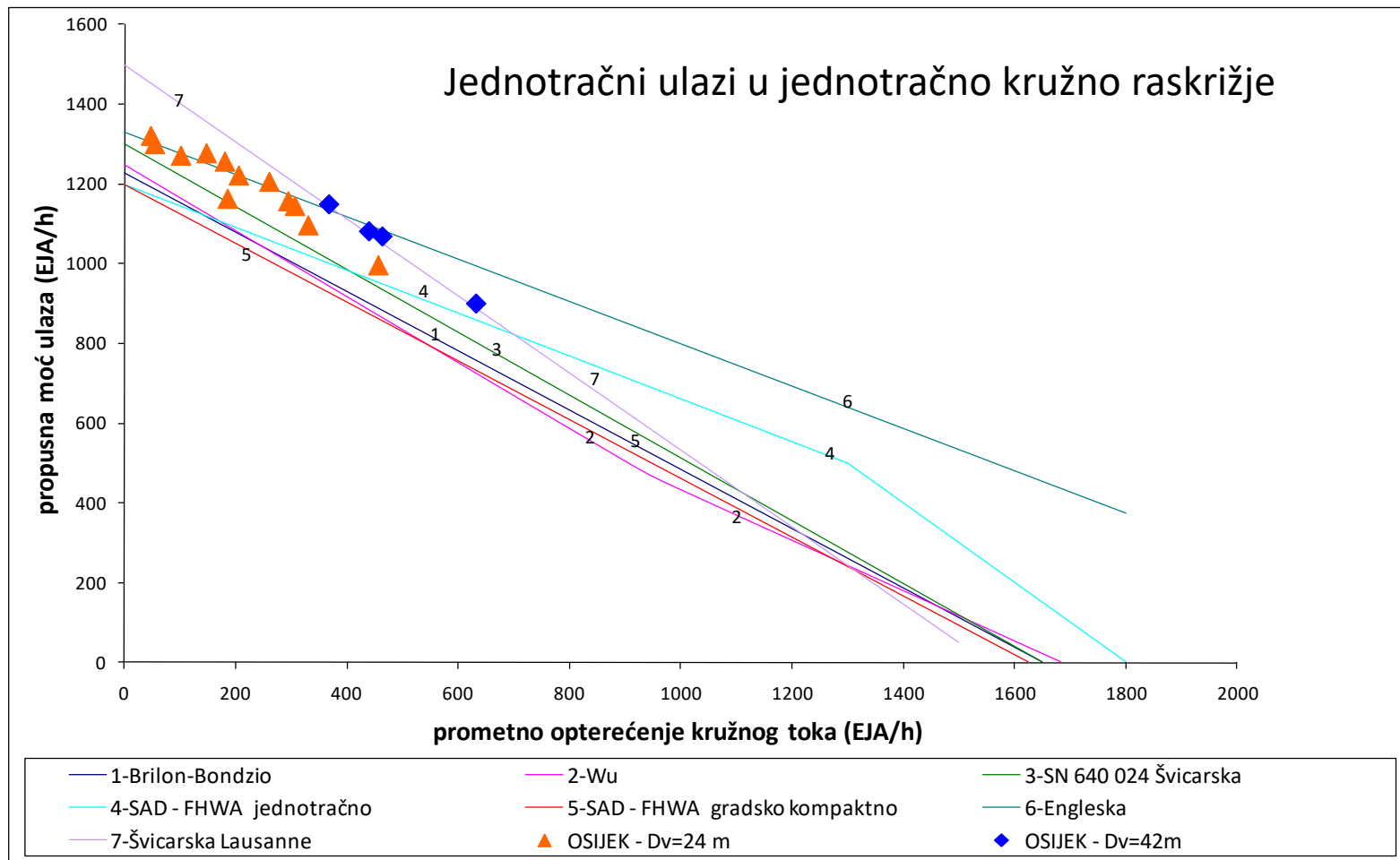
KOREKCIONI FAKTOR – SMANJENJE PROPUSNE MOĆI ULAZA ZBOG
UTJECAJA PJEŠAKA

DVOTRAČNA KRUŽNA RASKRIŽJA

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PROPUSNA MOĆ KRUŽNIH RASKRIŽJA KRUŽNA RASKRIŽJA U OSIJEKU

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

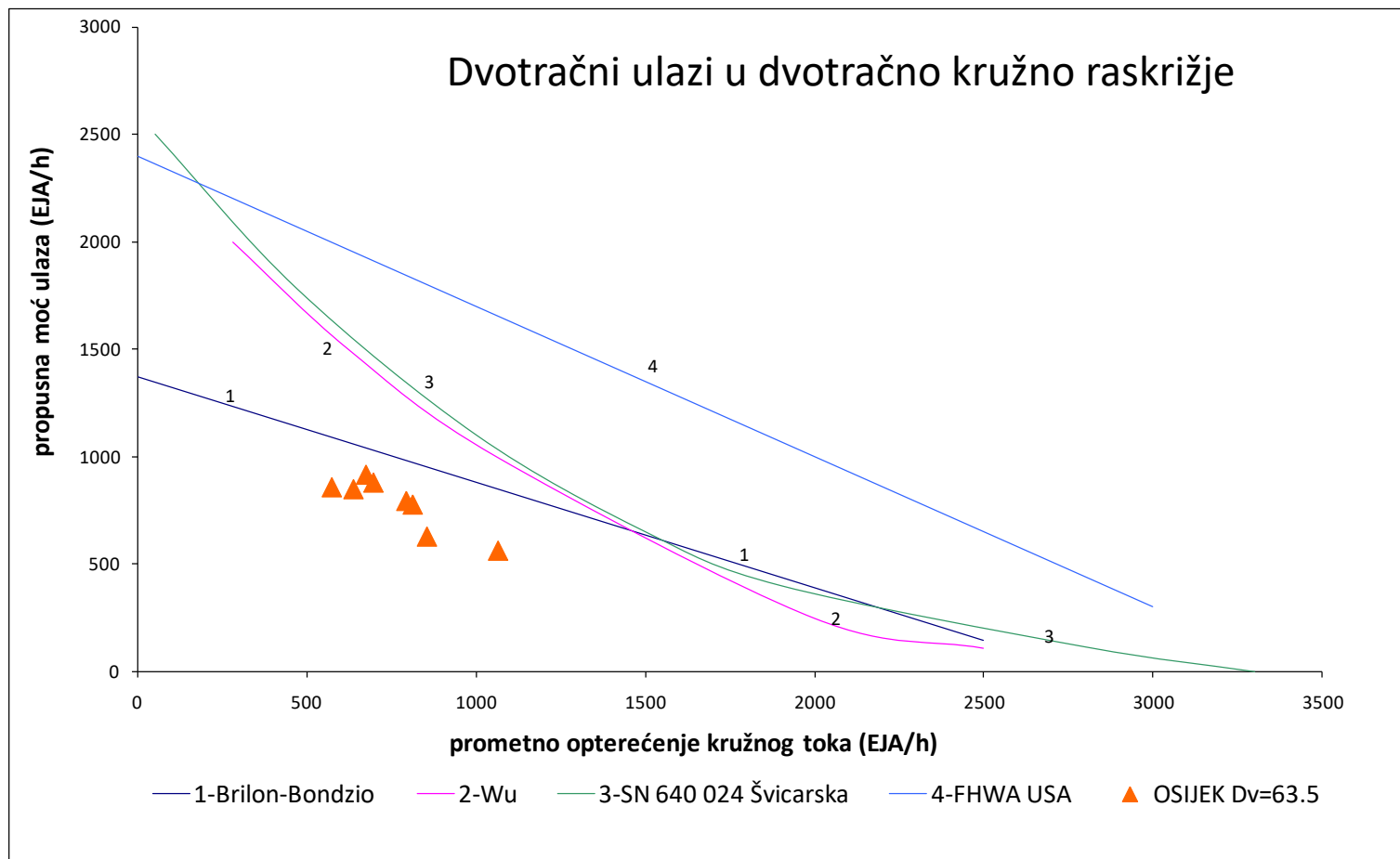

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

PROPUSNA MOĆ KRUŽNIH RASKRIŽJA KRUŽNA RASKRIŽJA U OSIJEKU

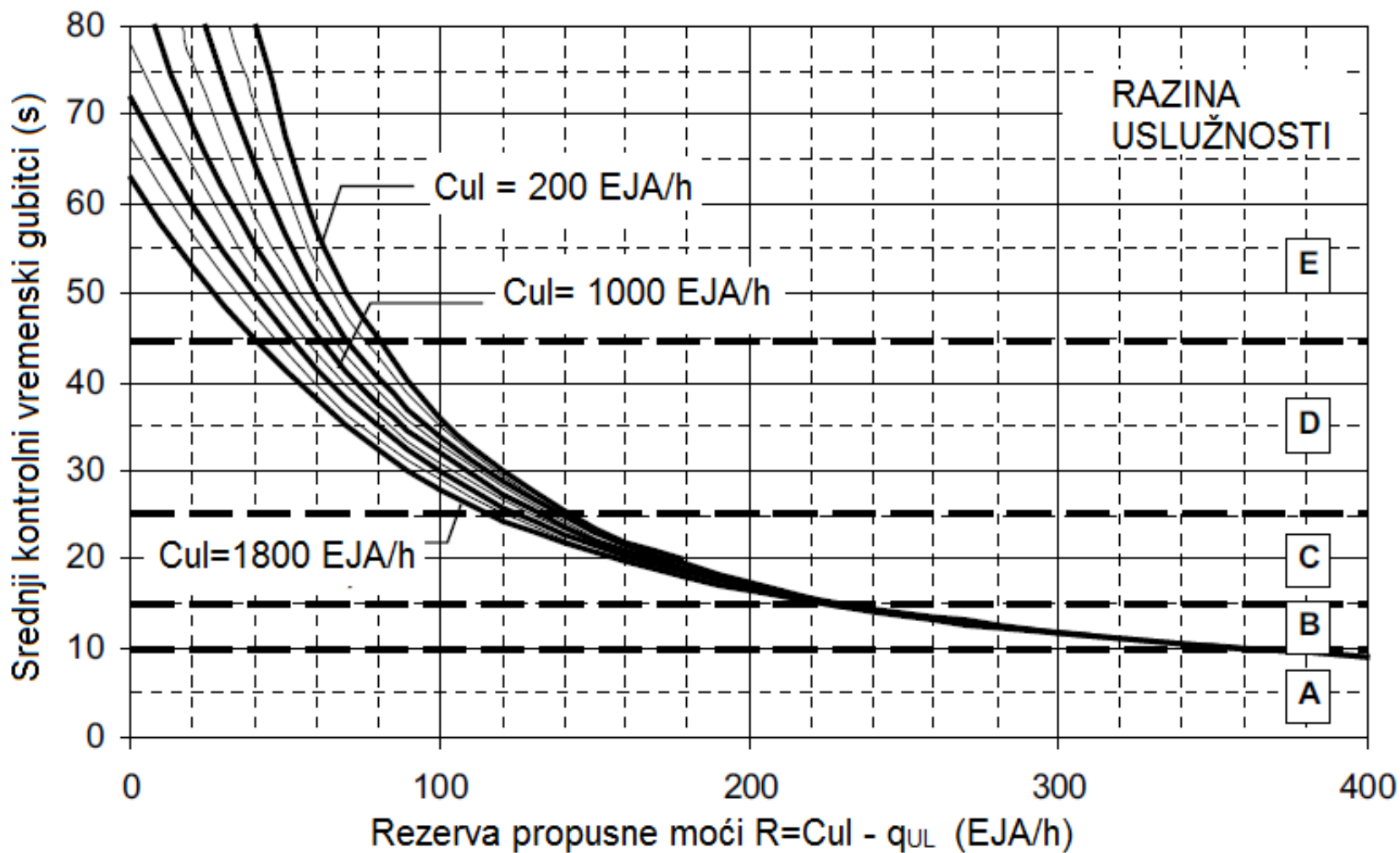

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

RAZINA USLUŽNOSTI KRUŽNOG RASKRIŽJA

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

RAZINA USLUŽNOSTI KRUŽNOG RASKRIŽJA

RAZINA USLUŽNOSTI	SREDNJI VREMENSKI GUBITCI (s/voz)		
	SAD	ŠVICARSKA	NJEMAČKA
	HCM	SN 640024	HBS
A	≤ 10	≤ 10 s	≤ 10
B	≤ 15	≤ 15 s	≤ 20
C	≤ 25	≤ 25 s	≤ 30
D	≤ 35	≤ 45 s	≤ 45
E	≤ 50	> 45s	> 45 R* > 0
F	> 50	-	R ≤ 0

*R -rezerva propusne moći = C- Q_{stvarno}

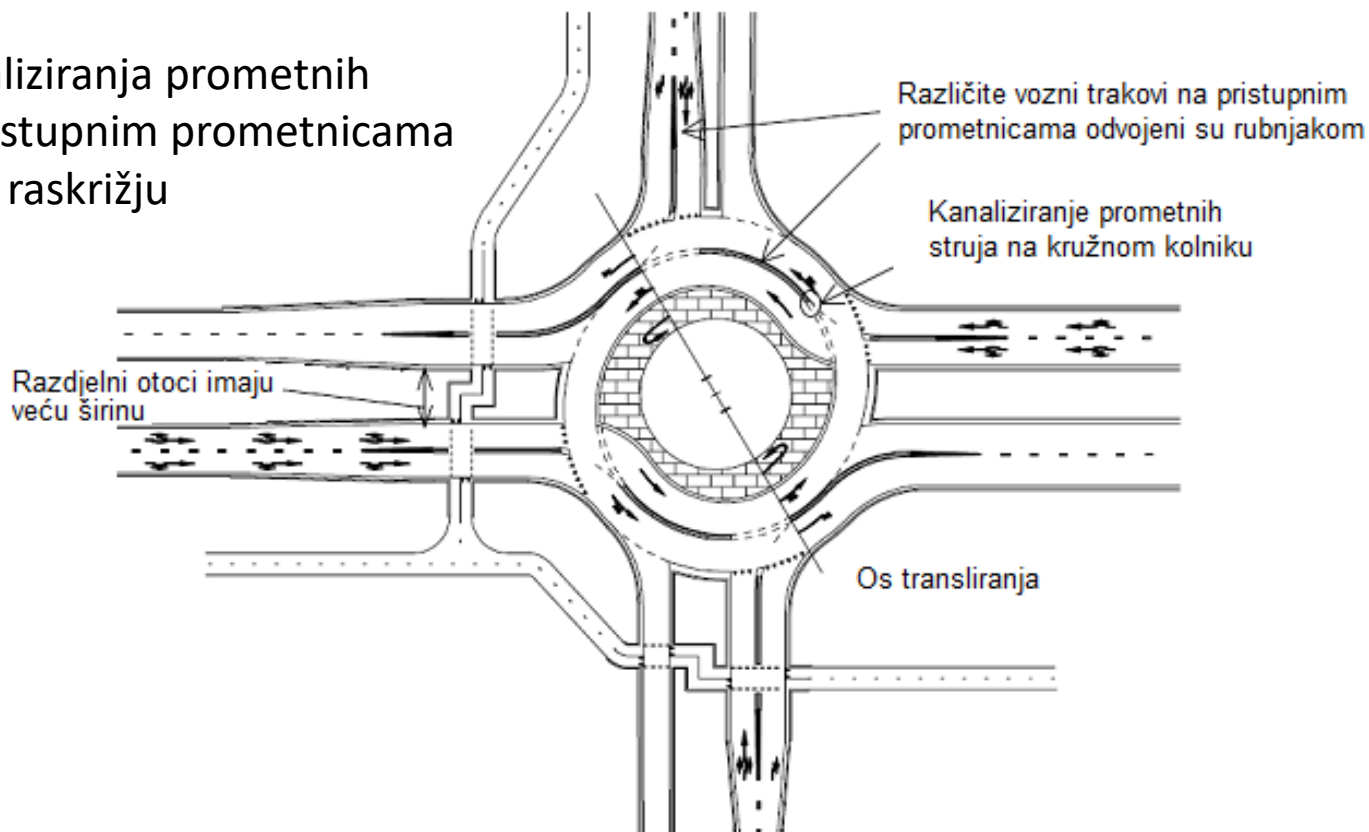
C-propusna moć ulaza, Q_{stvarno} – stvarno prometno opterećenje

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

KRUŽNA RASKRIŽJA SA SPIRALNIM RAZVOJEM KOLNIKA (TURBO)

PRIMARNA PROMETNA MREŽA

Princip kanaliziranja prometnih struja na pristupnim prometnicama i u kružnom raskrižju

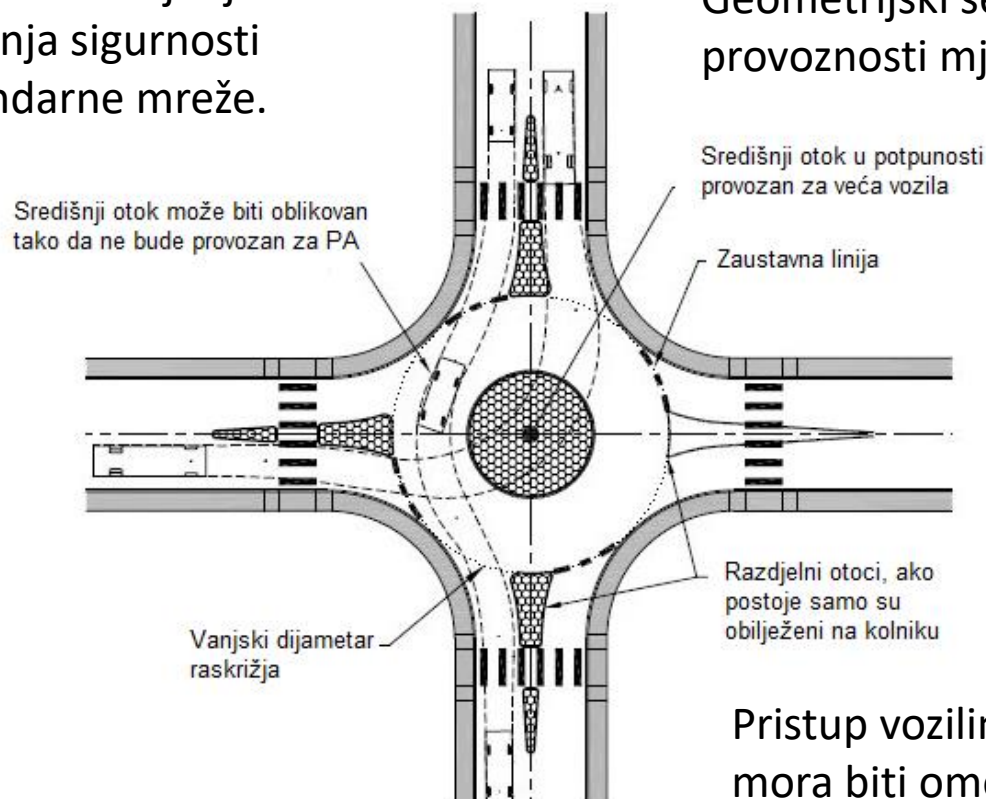
GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

MINI KRUŽNA RASKRIŽJA

Primjenjuje se za smanjenje brzine vozila i povećanja sigurnosti prometa sekundarne mreže.

SEKUNDARNA MREŽA

Geometrijski se oblikuje po kriteriju provoznosti mjerodavnog vozila.

Pristup vozilima za hitne intervencije mora biti omogućen na svim segmentima prometne mreže.

GRADSKE PROMETNICE- KRUŽNA RASKRIŽJA

MINI KRUŽNA RASKRIŽJA

SEKUNDARNA MREŽA

GRADSKÉ PROMETNICE

HVALA NA PAŽNJI